

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopis
se ne vračajo: neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredniška telefon 50, upravniška 328.Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Cene inzeratov:**Enostolpna petineta vrata
mali oglaš po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Pređ zmago.

Samo še 12 dni nas loči od sijajne zmage SLS. Z nestrpnostjo, kakor še nikdar prej, pričakujejo množice slovenskega ljudstva tega dne, da porazi režim na celi črti. Ogromna večina Slovenije je že danes popolnoma pripravljena, da osmega februarja vrže vsak svojo kroglico v skrinjico SLS, ki bo odnesla zmago nad vsemi drugimi.

Shodi SLS po celi Sloveniji so temu nepobiten dokaz. V vsakem kraju se zbirajo ljudje na shodi SLS v tako velikem številu, da presega vsako pričakovanje. Nepopisno je ogorčenje množic nad režimom, v prvi vrsti nad izdajalsko Žerjavovo stranko, kateri vsi prisegajo popoln poraz na volišču. Ustavitev »Domoljubar«, protizakonita uradna agitacija okrajnih glavarjev, preganjanja pristašev SLS po orožnikih, podla agitacija vladinovec z denarjem in grožnjami, je naše pošteno ljudstvo tako razkačilo, da režim ne bo dobil niti ene kroglice od poštenega človeka. Kroglice, ki jih pa bo dobila Pašić—Pribičević—Žerjavova skrinja od svojih par prodancev, bodo lahko sešeli na enem žepnem robcu.

Navdušenje ljudstva za SLS je tako močno, kakor je bilo sicer samo ob najvažnejših in najslovesnejših trenutkih našega narodnega življenja. Razpoloženje ljudstva je tako, da bo osmi februar največji narodni praznik od osvobodjenja sem. Temu primerno je slovenski narod že danes veselo razpoložen, edin in samozavesten, tako da se režimovci, ki so mislili uplašiti slovensko ljudstvo z uradnim terorjem, zdaj sami plašno skrivajo in obžalujejo, da so se sploh razpisale volitve, ki bodo treščile ob tla izdajalce Slovenije. Mož pa, ki je menil, da mu bo slovenski narod lizal prste, če mu pokaže bič, se je prepričal, kako politično zavedno je naše ljudstvo, da ni mogoče njegove svobodne volje zadušiti z nobenimi nasilji in prevarami. Osmega februarja bo gledal triumf SLS in bo onemoglo škripal z zobmi, medtem ko bo slovensko ljudstvo praznovalo pir zmage in osvobodjenja od jarma pijavk, izkoriščevalcev in tlačiteljev Jugoslavije.

Tudi ljubljansko prebivalstvo niti najmanj ne dvomi, da bo zmagal v Ljubljani dr. Korošec. Govori, s komur hočeš, vsak brez izjeme pravi, da na Žerjav-Mohoričovo kandidaturu ne da nič. Uradništvo sicer malo govori, ker pozna Žerjavov terorizem, zato pa tem krepkejša stiska zobe in pesti in si misli svoje. Ljubljanski trgovci in obrtniki še tudi niso pozabili prvih dni Žerjavove vlade v Ljubljani, ko jih je s svojimi »protidraginskih« naredbami kar v trumah gonil pred sodišče zaradi navijanja cen, kakor da bi bil ravno on poklican držati kurz stare avstrijske krone, njegovi najožji prijatelji pa so res na debelo veržili s svinčev in drugim blagom. Takrat je Žerjav ljubljanskim trgovcem in obrtnikom silno škodoval na njihovem ugledu, ker so jih vsled neštevilnih obsoj tudi v Belgradu začeli imeti za same tihotapee in goljufe, delavstvu in uradništvu pa s svojimi takratnimi naredbami ni prav nič koristil, ker pravih špekulantov in izkoriščevalcev ljudstva, ki spadajo k njegovi najožji politični zlahi, seveda ni preganjal. ampak ščitil. Kakor uradništvo in obrtništvo se na celi črti odvrča od Žerjava tudi delavstvo, čegar vrste je z večnim kupovanjem delavskih voditeljev popolnoma razbil. V dno srca pa žali in boli vsakega zavednega Ljubljanačana dejstvo, da Žerjav s svojo nesrečno ploharsko politiko Ljubljano, staroslavno slovensko prestolico, vedno bolj potiska na nivo navadnega provincijalnega mesta, ki po njegovi »državni« teoriji ne sme imeti ne slovenskega vseučilišča in sploh nič slovenskega več, ampak naj postane kakšen Zaječar ali pa pade na sloves znane Piškepe. To Ljubljanačanje dobro vedo in čutijo in kolikor bolj uvidevajo velikansko škodljivost in pogubnost Žerjavovega političnega razdiranja v Ljubljani, toliko bolj se odtujujejo njegovemu tujekrvnemu vplivu in se oklepajo domače Slovenske ljudske stranke. Danes je v Ljubljani za Žer-

Režimske stranke prelivajo kri.

PREDSEDNIK NEMŠKE STRANKE IN ČLAN FINANČNEGA ODBORA, NARODNI POSLANEC KRAFT OD PRISTAŠEV REŽIMA SMRTNONEVARNO POBIT! — DR. KRAFT JE ŽE IZDIHNIL? KRVAVI SPOPADI TUDI V BOSNI IN SRBIJI. — DAVIDOVIČEV POSLANEC POPOVIČ ZASTRUPLJEN!

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Čimbolj se približujemo volitvam, tem hušja so nasilja nad pristaši opozicionalnih strank. Tekom včerajšnjega dne so se po celi državi vršili shodi vseh strank. Od povsod prihajajo poročila, da so plačani agenti, izzivači in plačani orjunaši in srnaoci razbijali shode opozicionalnih strank. Na teh shodih je prišlo do krvoprelitja. Najhuše se je zgodilo dr. Kraftu, o katerem poročajo v poslednjem trenutku, da je umrl, vendar pa ta vest še ni potrjena.

Dogodek, ki je izzval v Belgradu veliko snzacijo, se je pripetil takole: Snoči okrog 6. ure se je dr. Kraft v družbi tajnika nemške stranke dr. Grassla pripeljal v vas Novi Sivec pri Somboru. Tu so mu pristaši njegove stranke povedali, da so popoldne srnaoci in nahujskani pristaši samostojnih demokratov napadli in težko ranili predsednika tamkajšnje krajevne organizacije nemške stranke. Dr. Kraft je dal na razpolago avtomobil, s katerim so odpeljali težko ranjenega napadenca v bolnico v Sombor. Ko je med tem dajal dr. Kraft prisotnim pristašem navodila, kako je ravnati z ranjencem, je iz občinske hiše navalilo nanj kakih 40—50 ljudi oboroženih do zadnjega z bajoneti, revolverji in batinami. Takoj so obkrožili dr. Grassla in dr. Krafta in ju vprašali, kdo sta. Dr. Kraft je odgovoril: »Jaz sem dr. Kraft, narodni poslanec.« Ko so to slišali, so takoj navalili nanj. Pograbili so ga in pričeli obdelovati z bajoneti in palicami po celem telesu. Ravnotako so navalili na dr. Grassla, kateremu se je posrečilo zbežati in čez nekaj trenutkov se je vrnil z nemškimi kmeti. Ko je prišel, je našel dr. Krafta na cesti v krvi in v nezvesti. Ko so ga namreč napadaleci ranili na več mestih, so odšli, misleč da je mrtev. Nemški kmetje so dr. Krafta prenesli v hišo zdravnika dr. Stricka, ki ga je obvezal in ugotovil, da ima smrtne nevarne rane. Ker je bil dr. Kraft v nezvesti in bi bil vsak transport nevaren za življenje, je ostal v hiši tamonjega zdravnika.

O tej zadevi je dobil notranji minister

poročilo. Napotil se je k Pašiću, da razpravljata o korakih glede tega dogodka, kajti ta dogodek je zelo resnega značaja, ker je dr. Kraft znana osebnost v inozemskih krogih in ker je predsednik organizacije narodnih manjšin, ki se bo v tem slučaju morala obrniti na mednarodni forum, da zaščiti življenje nemških državljanzov SHS.

Vsled tega napada je nemški poslanec Josip Teubel poslal notranjemu ministru sledeče pismo: »Snoči je bil napaden član finančnega odbora in predsednik nemške stranke od mladincev, ki so ga ob priliki njegovega prihoda v Novi Sivec napadli iz občinske hiše in ga tako zelo poškodovali, da leži težko ranjen pri zdravniku dr. Stricku. Ravnotako je bil napaden dr. Grassl, katerega rane so manj nevarne. Toliko sem bil ponoči obveščen. Prosim Vas, gosp. minister, da odredite, da se vsaj težko ranjeni dr. Kraft zaščiti pred nadaljnjimi napadi.« Josip Teubel.

Kakor rečeno, so prispele na večer vesti, ki še niso potrjene, da je dr. Kraft podlegel ranam, ki jih je dobil pri napadu. V opozicionalnih krogih se je povodom tega in drugih dogodkov resno razpravljalo, ali ne bi kazalo pozvati pristaše opozicionalnih strank k samoobrambi, ker so vsi drugi zakonski pripomočki odrekli in ni več ne zaščite. Tudi se smatra da bo potrebno, da se voditelji opozicionalnih strank v najkrajšem času sestanejo, da se v poslednjem trenutku opozori javnost in inozemstvo o težkih posledicah, ki jih bo rodilo tako postopanje. Brezpravnost, ki vlada danes, pomeni popolno anarhijo.

Poleg tega težkega napada na predsednika dr. Krafta, javljajo demokratskemu in zemljoradniškemu klubu o napadih, pri katerih je tekla kri. Tako poročajo iz Gackega v Hercegovini, da je ob priliki shoda demokratske stranke, na katerem je prišlo do spopada, ranjenih več oseb. Iz Negotina ob Timoku poročajo, da so politični nasprotniki zastupili znanega demokratskega poslanca Džoko Popovića z arzenikom. Sedaj leži težko bolan.

SHOD RADIKALNE STRANKE.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Včeraj se je vršil v Belgradu shod radikalne stranke, na katerem je govoril notranji minister. Ko je govoril proti Radiću, je več prisotnih pričelo klicati: »Živio Radić!« Enega od njih, Slovenca Antona Bobka, so pobili na tla, ga pretepli in nato zaprli.

Režim v skrbih.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Vprašanje, ali bodo šla oblastva z nasiljem dalje in ali naj bi se dovolilo, da se na voliščih postavijo skrinjice za HRSS, je bilo ponovno predmet razprav vladnih krogov. Vlada nima absolutno nobenega upanja na uspeh in bo težko dobila tisto število poslancev, ki jih je imela dosedaj. V vladnih krogih se smatra, da taki ukrepi ne bi bili na mestu, ker ne bi prinesli uspehov.

SPOPAD OB ALBANSKI MEJI.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Iz Džakovice poročajo: Snoči okrog 12. ure je skupina 40 razbojnikov napadla artilerijsko vojašnico, ki se nahaja nekoliko stran od Džakovice v smeri proti albanski meji. Razbojniki so iz zasede pričeli streljati. Takoj so bili dani v vojašnici znaki za alarm in istočasno je bil alarmiran tudi III. bataljon pešpolka, ki prebiva v mestu. Orožništvo in vojaštvo je šlo na pomoč. Prišlo je do krepkega spopada in bitke, ki je trajala nad eno uro. Razbojniki so nato pobegnili. Za njimi so poslali močne patrulje, ki pa dosedaj niso mogle nikogar najti. Na mestih, od koder so napadali streljali, so našli več tisoč izstreljenih patron, po katerih se vidi, da so razbojniki oboroženi z italijansko municijo in orožjem.

Italija.

ZBOROVANJE NARODNEGA SVETA ITAL. LJUDSKE STRANKE.

Rim, 26. jan. Minulo soboto je narodni svet ljudske stranke po večdnevem zborovanju zaključil svoje delo. V razpravi so bila predvsem vprašanja sedanjega političnega položaja in strankinega stališča. Dasi sklepa o taktičnih vprašanjih strankin parlamentarni klub sam, so vendar na zborovanju prišla do izraza razna mnenja. Par govornikov je zagovarjalo misel, da naj bi se popolari sedaj vrnili v parlament in se pridružili opoziciji treh bivših ministrskih predsednikov, nasprotno so pa drugi zahtevali vstrajanje v skrajni opoziciji do konca, odnosno odlaganje mandatov v masi. Sprejet je bil sklep, ki izraža parlamentarni skupini za njeno dosedanje politiko in sodelovanje z ostalo opozicijo polno zaupanje.

Posl. Miglioni, ki se je v javnosti izjavil za združitev vsega delavstva brez razlike strankarskega prepričanja v fašistovskih sindikatih, je narodni svet izključil iz stranke.

Končno je narodni svet odobril besedilo za manifest na ljudstvo, ki ga objavi današnji ozir. jutrišnji listi. Manifest podaja med drugim načrt ljudske stranke za njeno bodočo akcijo. Kakor zatrjujejo, nameravajo popolari ustanoviti konstitucionalni blok z Giolittijevo, Salandrovo in Orlandovo skupino ter zmernimi socialisti, izključivši republikance in socialistične maksimaliste.

IZJAVE JUSTIČNEGA MINISTRA V SENATU O VLADNI SODNI IN CERKVENI POLITIKI.

Rim, 26. jan. V sobotni seji je razpravljala senat o proračunih za pravosodje in bogoslužje, o čemer so prišle na dnevni red tudi nameravane tovarne vladne reforme. V razpravi se je oglašil tudi pravosodni minister Rocco, ozirajoč se na izvajanja predgovornikov. Glede sodstva je priznal, da mora biti od izvršne oblasti popolnoma neodvisno. Vendar neodvisnost sodstva ne sme iti tako daleč, da bi se popolnoma ločilo od vseh ostalih državnih oblasti in živele samo zase. S tem bi se vrnili v srednji vek. Problem neodvisnosti sodstva je bistveno moralen problem in je njegova rešitev v prvi vrsti odvisna od zavesti stanovske časti in dolžnosti. Pri tem pa igra veliko vlogo gospodarski položaj sodnega stanu, ki ga je treba urediti. Sedanja sodna kriza v Italiji je posledica velikega pomanjkanja sodnikov, kar zopet kaže propadanje juridične kulture v Italiji.

Prišedši na cerkveno zakonodajo, je minister naglasil, da se bo pečala komisija, ki jo je imenoval, da izdela primerne reformne predloge, le s tehničnimi vprašanji. Minister smatra, da je antiklerikalizem starega sloga v Italiji sedaj, ko je edinstvo in neodvisnost domovine izvršena in zagotovljena, premagano stališče. Narodna vlada zastopa mnenje, da je treba sedaj priznati narodno in zgodovinsko vrednost katolicizma in katoliške cerkve za Italijo. Kajti katoliška cerkev je romanska ustanova in tedaj bistveno naša oblika, katere ne moremo zapustiti. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi hotela vlada voditi politiko odpovedi: nikake odpovedi nikjer za »exequatur« in »placet« in v vprašanju kongregacij. Vsa vprašanja se bodo temeljito proučila, da ne pridejo v nevarnost državni interesi, in ničesar se ne bo dalo brez potrebnih jamstev.

PRED RAZPUSTOM KOMBATENTSKE ORGANIZACIJE.

Rim, 26. jan. Iz pisave fašistovskih listov je razvidno, da je v kratkem pričakovati vladnih odredb proti kombatentski organizaciji. Sedanje vodstvo se odstavi in imenuje vladni komisar, ki bo potem pripravil preosnovno društva v fašistovskem smislu.

Sedanji predsednik kombatentske organizacije posl. Viola je v pogovoru z nekim poročevalcem opozoril, da je vlada nasprotna organizaciji kombatentov le za-

Ljuba Davidović se je vrnil z agitacije.

Srbski narod proti teroristom.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Danes se je vrnil Ljuba Davidović iz zelo uspešne agitacijskega potovanja po južni Srbiji. Povsod, kjer je bil, ga je sprejelo prebivalstvo z navdušenjem in kljub terorju pokazalo svojo voljo, da hoče v borbo proti sedanjemu režimu in se braniti proti nasilju in nezakonitosti do skrajnosti. Davidović je sklical glavni odbor demokratske stranke, da poroča o položaju.

Več shod Davidovičeve stranke v Belgradu.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Včeraj se je vršil v veliki dvorani »Vitaskopac« shod Davidovičeve demokratske stranke, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi. Smatra se, da je bil to dosedaj najbolj obiskan shod. Trajal je več kot dve uri in je vladalo med udeleženci najboljše razpoloženje. Govorili so kandidati demokratske stranke za Belgrad. Njihovi govori so bili sprejeti z največjim navdušenjem.

java že prav malo prostora. »Vsakega, samo Žerjava ne,« pravijo danes nekdanji najbolj zagrizeni naprednjaki.

Okoli Slovenske ljudske stranke in okoli dr. Korošca se zbira danes cela Slovenija s svojo prestolico Ljubljano na čelu. Osmi februar bo dan sijajne zmage nad Žerjavovim razdiralnim delom v Sloveniji.

radi znanega assiskega sklepa, s katerim so kombatenti lotili svojo stvar od fašizma. V organizaciji je samo 10 ali največ 20 odstotkov fašistov. Dne 14. t. m. je fašistovski direktorij poslal podrejenim skupinam okrožnico, v kateri jim naroča, naj povzročijo, da bodo kombatenti pošiljali vladi protestne brzojavke proti sedanjemu vodstvu kombatentske organizacije.

OBSOJENI KOMUNISTI.

Genova, 26. jan. V soboto se je pred tuk. protimunističnim sodiščem vršila razprava proti trem komunistom: bivšemu poslancu Misianiju, Scidenariju in Leoniju, ki so bili obtoženi, da so hoteli leta 1920 siloma izpremeniti državno ustavo in da so odobraval beg iz vojske in revolucionarna dejanja v Anconi. Obsojena sta bila Misiani in Scidenari vsak na eno leto ječe in 1000 lir globe. Leoni pa je bil oprošten.

MINISTRSKI SVET.

Rim, 26. jan. Minulo soboto je zboroval ministrski svet. Na dnevnem redu je bilo predvsem vprašanje o sredstvih proti draginji. Sklenili so, da se začne že sklenjena javna dela nemudoma izvrševati preko vseh birokratičnih ovir in volivnih manevrov. — Mussolini je poročal o imenovanju komisije 15 članov, ki ima nalogo izdelati primerne predloge za uredeitev sindikalnega vprašanja.

PREOKRET V MATEOTTIJEVEM PROCESU.

Rim, 26. jan. V Mateottijevem procesu je nastopil važen preokret. Minulo soboto je senatni vrhovni sodni dvor zahteval od preiskovalnega sodišča vse doseđane akte z izjavami strokovnjakov in izpovedbami prič. Preiskovalno sodišče je zahtevi takoj ugodilo. Sedaj je vsa zadeva v rokah vrhovnega sodnega dvora, ki bo najbrž znova zaslüşalo priče, izvedence in tudi obtožence. Ta korak vrhovnega sodnega dvora se je izvršil vsled novih obtožb dr. Donatija proti sen. De Bonu. Te obtožbe so, kakor zagotavlja dr. Donati, mnogo težje, kakor značaja njegovi zgolj podpisane zločine.

DIJAŠKE DEMONSTRACIJE V PALERMU.

Palermo, 26. jan. Minulo soboto dopoldne je priredilo dijaštvo na vseučilišču v Palermu velike demonstracije proti Gentilejevi reformi. Vseučilišče so za en dan zaprli.

PROTI TISKU.

Rim, 26. jan. Zaplembe opozicijskih listov se po vsej deželi nadaljujejo. Oblasti se ravna v nekaterih slučajih že po določbah še neskljenjenega novega tiskovnega zakona, ki določa, da nosijo za tiskovne prestopke odgovornost ne samo uredniki, ampak tudi lastniki tiskarn in celo stavci. Tako je oblast povodom sekvencirane komunistične »Unita« zaprla lastnika tiskarne. — V Milanu je oblast v tiskarni zaplenila knjigo bivšega fašista Pescazzolija: »Il fascismo senza mito« in uničila tudi ves stavek.

NOVE VOLITVE V ROMUNIJO.

Bukarešt, 26. jan. (Izv.) »Adeverul« poroča, da namerava vlada parlamentu predložiti nov volivni zakon. Takoj po sprejetju tega zakona bi vlada parlament razpustila in razpisala nove volitve.

ROMUNIJA SE OBOROŽUJE.

Bukarešt, 26. jan. (Izv.) Društvo narodov je opozorilo romunsko vlado na pogodbo, po kateri ni dovoljeno nobeni državi, ki je članica Društva narodov, svoje oborožene sile zvišati, dokler ne bodo končana dela za znižanje oboroževalnih stroškov. Romunska vlada je odgovorila, da se te pogodbe ne more držati, ker je preveč ogrožena.

PROTI PROPAGANDI BIVŠE CESARICE

Dunaj, 26. jan. (Izv.) »Abend« poroča, da je veleposlaniška konferenca sklenila poslati v Španijo k bivši cesarici Ziti posebno deputacijo, ki naj Zito opozori, naj živi mirno v Španiji kot privatna oseba, ker bi sicer bile velesile prisiljene jo internirati na kakem otoku izven Evrope.

URADNISTVO IN SLUŽBA.

Praga, 26. jan. (Izv.) V državnem statističnem uradu so se pojavili letaki, ki pozivajo uradnike na izstop iz katoliške cerkve. Vodstvo statističnega urada izjavlja, da so ti letaki privatni in obenem strogo prepoveduje vsako politično in versko propagando med uradnistvom.

FRANCOSKI ČASOPISI BODO DRAŽJI.

Pariz, 26. jan. (Izv.) Od 1. febr. dalje bodo dnevni listi veljali po 20 centimov. Doslej so veljali 15 centimov.

Za pomladansko sezijo

Je naročeno pri svetovno znanih angleških tiskarjih najmodernejše blago, na kar opozarjamo vse ljubitelje finih oblačil. Dobilo se bo po jako nizkih cenah pri tvrdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Volivno gibanje.

IZ X. POGLAVJA VOLIV. ZAKONA.

(Kazniva dejanja.)

Člen 109.

Člani volivnega odbora razen predstavnikov kandidatnih list in njihovih namestnikov, ali določeni zapisnikarji ali pomočniki, ki jim je priobčeno, da so odrejeni, ako ne pridejo ob določenem času na to svojo službo ter ne morejo opraviti čiti svojega izostanka ali pa po prihodu brez opravičenih razlogov opuste svoj posel ali nečejo podpisati zapisnikov o volitvah ali pooblastil izvoljenim poslanecem, se kaznujejo z zaporem od treh mesecev do enega leta in v denarju od 1000 do 3000 Din.

Istotako se kaznujejo tudi oni, ki so po državnem odboru določeni za predsednike volišč, ako ne pridejo ob določenem času na določen prostor ter jih ni državni odbor odvezal niti se ne morejo sklicevati na nepremagljive vzroke, ki so jih ovirali priti na določen kraj.

Kaznuje deželno ali okrožno sodišče. Dejanja zastarajo tekem enega leta.

Teror se nadaljuje. Poročali smo že, da je bil učitelj Lovro Jevnikar, ker kandidira kot namestnik na listi SLS, brzojavno odstavljen od šol. vodstva, katero je bilo izročeno 8 let mlajši učiteljski. Sedaj ga je pa veliki župan, kakor smo zvedeli, po izrecnem ukazu dr. G. Žerjave, prestavil v Polhov Gradec brez vsake disciplinarne preiskave. Imenovani učitelj slušbuje v Št. Vidu pri Stični 14 let in je bil pred enajstimi leti kot edini prosilec imenovan za stalnega učitelja. (Slušite, UJU-ci, kaj se godi — po naročilu tistega — za katerega se pehatel) Ljudstvo je ogorčeno in ne pusti učitelja iz svoje srede. 8. februarja dobi dr. Gregor Žerjav zato plačilo. Ljudstvo komaj čaka, da pride dan, ko bo spustilo kroglice v prvo skrinjico in s tem zruši Žerjavovo nasilje.

Kako je »Jutro« pohvalilo Žerjavovega kandidata: »Imamo ministra-Krajana Zupaniča, ki se solnči na vladi in redi. A za narodne interese nima ne besede, ne volje. Takih ministrov-Slovenec si želi G. Pašič. Prejšnji so bili precej sitni in se jim je očitilo, da vedno mislijo na Slovenačko in da bi radi vse pobrali in odnesli v Ljubljano. — Naši in z njimi državni interesi se krepko prodajajo in kmalu bomo oskubljeni na vseh straneh.« (»Jutro« št. 53, 1923.) — Zdej je ta lepi mož »Jutro« kandidat!

V kakšni službi so sedaj Žerjavovci po mnenju »Jutra«. »Novo potezo v našo politiko so spravili radikali. Nasilje, denar, službe, izvanredna napredovanja, dopusti, lesne družbe, ordeni, krave iz transcendentalnih hlevov, volivna pisarna za trasiranje železnice, direktorska mesta (Reisner — pristavili mi!), celo ministrske kandidature (ubogi Zupanič, tudi njegov ne eksistira) portfelj že podeljujejo drugim — pristavilo »Jutro«. Vse to so male genreslike iz politične javne hiše, ki so jo sedaj tudi za »Kranjce« odprli radikali in v kateri so za madame nastavili osebe (Žerjavovci — pristavili mi), ki se v tej službi očitno čutijo bolj domače nego v svojem zvaničnem poklicu. — Plačane duše!« (»Jutro« št. 54, 1923.)

Po zobe! »Jutro« je v 60. številki 1923 prineslo tale Davidovičev govor: »Odkar so radikali na vladi, se je v vsej državi začel nečuten teror, kakršnega ni bilo v državi v zadnjih 15 letih. Krajina je orošena s krvjo, v celi Šumadiji se vršijo najgrša nasilstva, v Južni Srbiji vlada prava strahovlada. Na Hrvaškem so vladni ljudje in njihovi prijatelji naperili vse svoje moči proti demonstrantom. V Sloveniji spoznavajo, kaj je radikalska korupcija in nasilje.« — Danes vladajo radikali in radikalske izdajice, ki se zdaj lahko ogledujejo v zrcelu »Jutra« iz leta 1923.

Prepeluh v Besnici. V nedeljo, 25. t. m. je priredil g. Prepeluh »sijajen« shod v Besnici pri Kranju. Nekaj mož, ki verjamejo na njegovo besedo, ga je čakalo in čakalo — pa njega ni bilo. Poslali so k njemu nekaj ponj — a njega ni bilo. Pa so rekli ti možje: 25. jan. nas je potegnil g. kandidat, 8. februarja bomo pa mi njega. Besničani so radovedni, zakaj se ni hotel pokazati predsednik republike, saj bo vendar dobil v tej občini »strašno« število kroglic.

»Politični hohštapl«! Tega ne pravimo mi, ampak tako zmerja g. Prepeluh svojega tovariša republikanca Murna v zadnji številki svojega lista. Pravi dalje o njem, da je »sam politično obesil«. Tako se dajeta ta dva brata med seboj! Nam se zdi, da je Prepeluh s tem priimkom, ki ga je deležen ubogi Muren, označil tudi samega sebe najbolj in da se je s svojo hlapčevsko ponižnostjo do Hrvaške Radica za vselej med Slovenci politično in moralno »obesil«.

»Radiceva pripraga« — še vedno boli g. Prepeluha in slavnega Romana Benčeta. Kaj moremo zato, če poroča Radicev »Slobodni dom«, da je Radicev po-

stavil v hrvaškem Zagrebu Prepeluha za nositelja svoje liste na bivšem Kranjskem! Kaj moremo mi zato, če je Krnjevič na Zidanem mostu tako odkrito povedal, da Radicevci pritiskajo v Slovenijo radi Prekmurja! Prej naj bi se gospodje domenili, kako bodo govorili, ko bodo sleparili po Slovenskem s »svojimi« republikanstvom. »Pripraga« ostane pripraga, čeprav uživa simpatije g. Žerjave.

Takozvani narodni ploh obljublja drž. uradnikom in uslužbencem neposredno pred volitvami revizijo že čez dve leti neplačanih potnih računov in s temi vezanih stroškov. — Državni nameščenci se finančnemu ministru prav lepo zahvaljujejo in ga obenem vprašajo, zakaj se ti potni in selitveni stroški, kateri nam po veljavnih zakonskih odredbah pripadajo, niso izplačali in zakaj se ta obljubljena revizija potnih računov nanaša samo na državne nameščence, ne pa tudi na vojsko, orožništvo in častnike, katerim se takoj po izvršenem potovanju izplačajo in likvidirajo vsi pripadajoči potni stroški. — Ali za te ne veljajo isti predpisi kakor za nas? S temi torej na volišče in zmaga vam bo gotova! — Za nas državne nameščence je pa volivna parola: Ne samo revizija potnih računov, nego revizija vse gnile uprave! — Drž. uradnik.

Narodni plohari v Prekmurju. Kakor smo zvedeli, se je mudil v Prekmurju ves pretekli teden nek agrarni odposlanec, kateri je pregledoval in obljubljal Prekmurcem razdelitev veleposestniške zemlje. Ko te obljube ne bi bile stare že čez 5 let in ko ne bi imele le volivno propagandnega namena, bi nam bil Prekmurcem ta znani gospod dobrodošel, a tako pljuva v svojo lastno župo, katero je kihlal celih 5 let v imenu PPZ režima nam prevarjenim Prekmurcem, ko je razdeljeval zemljo po večini le tujcem, a za domačine ni imel sočutja! — Da narodni ploh res »dela«, nam pričajo tudi razne druge ankete gospodarskega značaja, katere so vršijo v obliki raznih obljub siromašnejšim slojem, razdelitev pašnikov in drugo. Naivno in smešno je, da so ta važna gospodarska vprašanja imela vremena 6 let, a sedaj se jih hoče kar čez noč »rešiti«. — Gospoda, dosti je peska v oči, da nam ni treba natresati še novega. — 8. februarja vam bomo mi natresli v oči — popra.

Česa je dr. Žerjav zmožen. Eno glavnih političnih gesel Žerjavovih v sedanjem volivnem boju je gonja zoper slovensko duhovščino, češ, da zlorablja spovednice in prižnice za politično agitacijo. Povsod so dobili učitelji in sokoli nalog, da poslušajo pridige, jih »stenografirajo« in potem poročajo tajništvu SDS v Ljubljani. Celo orožnike je dr. Cekin po dr. Baltiču vpregel v to službo, da morajo sedaj vsako nedeljo biti uradno v cerkvi in vestno zabeleževati vsako duhovnikovo besedo in kretnjo. Žerjav je šel celo tako daleč, da je dosegel intervencijo našega poslanstva pri Vatikanu, v kateri se slovenska duhovščina denuncira v vsakdanjem žargonu »Jutra«, čigar duševna očeta sta dr. Žerjav in ravnatelj Ribnikar. Ta političen »slager« tretira dr. Žerjav tudi po vseh svojih shodih in če ga nočejo zborovalci verno poslušati, jih napadi s »farskimi hlapci« in »farskimi podrepniki«, kakor se je to zgodilo v škofiji Loki na njegovi znani polomiji. Z enakimi izrazi operirajo tudi ostali demokratiški kortesi kakor je pokazal dr. Rošev shod v Trbovljah. V istem času, ko vse to počenja na način, ki nas spominja na čase najbolj ogabne in politično za naprednjake najbolj revne dobe, pa razpošilja po okrajnem glavarju v Krškem naslednje vabilo duhovnikom krškega okraja: »Častitemu župnemu uradu v V sredo 28. januarja t. l. poseti službeno (podčrtano v vabilu, op. ur.) tukajšnji srez minister za šume in rude g. dr. Gregor Žerjav. Gospod minister se pripelje z avtomobilom iz Ljubljane in prispe v Krško okoli 10. ure. Gospoda ministra spremlja gospod veliki župan in šef njegovega kabineta g. dr. Mario Krmpotič. Po svojem prihodu v Krško bo sprejemal gospod minister v uradnem poslopiju sreskega poglavarja stranke in deputacije. Vabim v imenu gospoda ministra gospoda dekana (župnika) k obedu, ki ga priredi g. minister v dvorani hotela Gregorič v Krškem. Udeležitev mi, prosim, radi naročila obeda, tekem 24 ur javite. Sreski poglavar v Krškem, dne 24. jan. 1923. Svetec l. r.« — Čujemo, da dobivajo enaka vabila tudi župani krškega okraja. Za danes nečemo izreči glede te najnovejše Žerjavove politične poteze nobene sodbe. Naj si jo napravi javnost sama! Mi vemo, da bodo šli na ta obed samo Žerjave lačni.

Kako agitira Žerjav za Kmečko zvezo. Sedaj, ko imajo župani radi volitev in prav stalnih volivnih imenikov toliko dela, pošilja dr. Baltič po nalogu ministra za šume in rude dr. Žerjave, ki mu je od Belgrade izročena vsa oblast v Sloveniji, nad nje revizijske komisije in jih tudi odstavlja, če se le zljubi kak mu samodemokrat-

skemu mogoteu stopiti k njemu in mu tako željo na uho povedati. Kaj briga dr. Cekina, da so župani od ljudstva izvoljeni in ne od ministrov postavljeni. Tako so se oglašili pri dr. Žerjavu 18. t. m. zvečer, ko je imel shod v Trzinu trije občani iz Kovorja pri Trzinu in mu potožili svoje politične težave. Drugi dan je bila že telefonično od dr. Baltiča odredjena revizija in 20. t. m. sta že prišla v občinski urad odposlanca okrajnega glavarstva in davčnega urada ter izvedla revizijo. Našla nista seveda nobenih nerednosti. Ljudstvo se začudeno vprašuje, kako da so tako hitro uslišane prošnje različnih zgarjev, na rešitev svojih mora pa mesce in mesce čakati. Dočim se revizije drugod, kjer gre za demokratiške župane, ne odrede mesce in mesce in novo izvoljeni odbori radi tega ne morejo prevzeti gospodarstva kakor n. pr. v Radomljah pri Kamniku, se odredijo drugod na ustmena šepetanja par užitencev brez stvarnega povoda sredi poslovne dobe v 24 urah. 8. februarja bo dobil dr. Žerjav za to odgovor, da bo vedel, da slovensko ljudstvo ne da neokazovano kršiti svoje občinske samouprave.

Kako zberruje okrajni kandidat Zebal v ljubljanski okolici. Za 25. t. m. ob pol 2 je bil napovedan shod Zebalov v Zgornji Šiški pri Svedraču. Prišel se je pa šele ob pol treh. Za eno uro sta se zamudila Zebal in njegov oproda Majcen. Gostilniške prostore so vsled prepovedi protestnega shoda proti gerentstvu v Zg. Šiški napolnili pristajši opozicijskih strank. Bilo jih je toliko, da je demokrat zapiralo sopo. Ob vstopu SDSerjev ali Cekinovih priganjačev Zebala in Majcena ni bilo čuti niti enega Zdravoklica, kaj še, da bi kdo ploskal. Gospod mestni tesarski mojster in zgornješiški gerent Ivan Zakotnik je otvoril shod in dal besedo g. Zebalu. Komaj prične g. kandidat, ki se je včasih ponujal SKS, razvijati svoj gospodarski program in pri tem onozanjati Cekinovo svobodo, zaori cela dvorana: »Živio gerentska svoboda!« Odslej ni prišel g. Zebal več do prave besede, ker se je moral otepati medklicev, vendar pa se je še čutil varnega, ker ga je varovala 25 možna, v kleti skrita policijska asistena. Ob enakem aplavzu opozicije je nastopil in končal tudi g. Majcen. Ko je pristal SKS ugotovil, da SDS še ni ničesar pozitivnega naredila na gospodarskem polju, je povzel besedo naš pristaš, ki je po odhodu SDSerjev shod tudi zaključil. Zdravo!

Tajništvo SDS pošilja na tisoče pisem po celi Sloveniji uradnikom, delavcem, obrtnikom etc. etc. Pisma so vsa po enem kopitu: »Obveščamo Vas, da Vam je vlada po osebitem prizadevanju g. ministra dr. Žerjave nakazala podporo, ali kaj podobnega. Žraven pa je priložen listek: »Vržite kroglice v 11. skrinjico!« — O tej stvari bomo še obširneje govorili, da bodo zlasti delavci vedeli, kako nesramno jih hoče s tem narfati tajništvo SDS. Ta pisma so namreč navadna laž, ker ne gre za nikake podpore ali dobrote, ampak za zakonito pripadajočo rento! — Tale ostuden način agitacije pod imenom ministra so uvedli režimovci 8. februarja bodo zato vsi pošteni ljudje po deželi vrgli kroglice v 1. skrinjico, v Ljubljani, pa v četrto.

Pribičevičev shod v Varaždinu. 18. t. m. je priredila SLS na Hrvaškem shod v Varaždinu, na katerega je prišel sam Pribičevič. Demokratiško časopisje je temu shodu pripisovalo velik pomen, ker se je upal priti eden izmed nosilcev sedanjega režima, od Hrvatov osovraženi Pribičevič, govorit v Zagorje, ki je veljalo doslej za trdnjav Radičevu. Časopisje samostojnih demokratov je poročalo o velikanski vdeležbi bivših Radičevcev, ki baje sedaj zapuščajo Radiča in se zbiraajo okoli samostojno demokratiške zastave. Čujemo pa, kaj piše o njem Trumbičeva »Slobodna Tribuna«: »Pribičevičev agitatorji so dvignili velikanski vik in krik, da so osvojili Zagorje za samostojne demokrate, ker je govoril Pribičevič obdan od celih čet orožnikov, detektivov in teroristov na shodu v Varaždinu. »Riječ« je trdila, da je bilo na shodu 8000 ljudi, »Novosti« so prvotno poročale, da jih je bilo 5000, pa so pozneje popravile na 3000, »Jutarnji list« je vedel poročati o 2000 vdeležencih, a »Hrvat« samo o 1000. Znano pa je, da je dr. Križman, ko je postal minister za agrarno reformo, preuredil svojo varaždinsko odvetniško pisarno v urad za agrarno reformo. A 1000 ljudi, ki bi radi dobili po agrarni reformi zemljo, je mogoče povsod dobiti in zvabiti na shod, varaždinski meščani so shod bojkotirali. To priznava tudi Pribičevičevi trabanti. Zato so smeli od drugod došli teroristi strašiti celi dan meščanstvo s streljanjem iz revolverjev. Pribičevič je pred zborovalci premleval svoje stare obrabljene fraze o svoji ljubezni do Hrvatov, ki jim nihče ne verjame. Prejel je tudi naročene »darove« hrvaških seljakov. Njegovi pristajši se hvalijo, da so imeli na enem samem shodu v Varaždinu 8000 ljudi. Sedaj naj skušajo v celi županiji zbrati 8000 glasov, pa bo to za Pribičeviča več vredno, kakor 8000 zborovalcev in vsi seljaški darovi.«

Invalidi in 100-milijonski kredit.

Invalid nam poroča:

»Ze meseca decembra smo brali skoro vsak dan v cekinastem časopisu, da je vlada odobrila kredit v znesku 100 milijonov dinarjev za izplačilo invalidskih pribojškov. To smo brali skoro vsak dan pred Božičem in po Božiču, do danes pa še nismo videli niti preluknjane facka.

Doklada za nas bo pa naravnost sijajna. Invalidi do podnarednika bodo dobili 25—40% njihovih prejemkov. To se pravi preračunano na pozitivne prejemke, da bodo dobili ti presrečni ljudje mesečno mesto 30 kron, reci in piši: celih 37 kron 50 vinarjev! S to vsoto v žepu bodo invalidi lahko vsak dan v »bar«.

Sto-odstotni invalidi bodo dobili mesečno namesto 300 kron kar celih 420 K, vdove in sirote pa mesečno po 4 do 6 K več. Med invalidi bo zavladalo blagostanje, kakor ga svet ne pomni od sedmih debelih egiptovskih let naprej.

Vse drugače pa so preskrbljeni srbski in črnogorski invalidi, zlasti častniki. Ti dobivajo mesečno po 3000—8000 K, vdove in sirote pa podpore do 8000 K mesečno. To je že nekaj. Mi srbskim in črnogorskim invalidom ne zavidamo njihovih prejemkov, ni pa pravilno, da prečanski invalidni častnik sploh nič ne dobi.

Vse kaže na to, da je stomilijonski kredit za invalide določen v prvi vrsti le za srbske in črnogorske invalide, čeprav bodo morali glavni del tega kredita poravnati prečanski davkoplačevalci.

Ta sklep ministrskega sveta je podpisal tudi dr. Cekin in s tem znova dokazal svojo veliko ljubezen do Slovencev. Zato se mu bomo zlasti v Ljubljani dne 8. februarja primerno zahvalili: »Mi bomo volili S. L. S. in dr. Korošca.«

ODSTAVILI SO ŽUPANE: NA JEŽICI, V GROSUPLJEM, NA VIČU, V KOTREDEŽU — LIBERALNIM ŽUPANOM DELI ŽERJAV MEDALJE, ZATO:

VSI POŠTENJAKI, KI SMO PROTI KORUPCIJI VOLIMO DR. ANTON KOROŠCA.

Politične vesti.

+ Ivan Meštrovič o svobodi v Jugoslaviji. Na čast svetovnoznane kiparju Ivanu Meštroviču so priredili v New Yorku, kjer so sedaj razstavljena njegova dela, velik banket, katerega se je udeležil tudi znani angleški publicist Scotus Viator ali s pravim imenom Seton Watson. Pred odličnim ameriškim občinstvom je govoril tudi Ivan Meštrovič, ki je v svojem govoru naglasil svoj kmečki rod in obžaloval, da se hrvaškim kmetom, ki tvorijo eno tretino prebivalstva cele države, onemogoča in prepoveduje pri volitvah svobodno izraziti svojo voljo. Veliki umetnik je dalje odločno zanikal trditve, da bi bili hrvaški kmetje boljševidi. — Za Meštrovičem je govoril Seton Watson, ki je slikal boj med evropskim zapadom in orijentom kot glavni vzrok večne krize v Jugoslaviji. — Kdo vé, če je bil na tem banketu navzoč tudi naš poslanik v Ameriki. Če je bil, je moral imeti zelo poln nos žgodega popra.

+ Spor med šurminom in Pribeševcem. O poravnavi tega spora poroča »Pravda«: »Spor je končal s porazom dr. Šurmina. Zadeva se je poravnala tako, da je vlada rekla, da vseh zlorab z obznano ni kriva vlada, ampak da jih je na vsak način zagrešilo slabo razumevanje obznane od strani uradništva.« — Svoje poročilo končuje »Pravda« z besedami: »Pojee vuk magarca.«

+ Strankarski režim v Bosni. Socijalni »Glas svobode«, ki izhaja v Sarajevu, popisuje ondote razmere takole: »Državljanstvo je zamenjala pripadnost k vladajočima strankama; kdor ni tam član, je nevaren tujec, za katerega naši zakoni ne veljajo. Delo državne uprave se je ustavilo. Treba bi bilo rešiti tisoče in tisoče tekočih zadev, usoda tisočev in tisočev je odvisna od oblastnih rešitev, toda to naših oblastnikov ne ovira. Tri mesece uprava ne vrši rednih poslov, ampak se briga za vse kaj drugega, kar se je ne tiče: dela za zmago vladajoče stranke. Kdor ima kak opravke pri državnih oblastvih, naj ne gre več v uradne prostore; tam bo naletel samo na kako strankarsko posvetovanje. In če bi se mu to tudi ne pripetilo, ne bi tam nič opravil. Potrebno je, da gre v tajništvo vladajoče stranke; to je sedaj oblast za vse. Obenem s pravnim stanjem je izginilo tudi vsako pravno pojmovanje. Vsakdo računa le na protekcijo in na svojo lastno surovo silo. Vrženi smo v neki metež, češ, da je ogrožena država od zunaj in od znotraj.«

+ Belgrajska fabrika za »dokumente«. »Hrvat« je v soboto poročal, da je v ministru za notranje zadeve ustanovljen poseben oddelek za fabriciranje znanih »dokumentov«. V oddelku so zaposleni razni študentje. »Hrvatovo« vest potrjuje izrek samega ministra za notranje zadeve, ki je odgovoril na vprašanja časnikarjev, če bo še kaj novih »dokumentov« objavljenih, z besedami: »Oni, što su trebali, da izrade, nisu stigli, da izrade.« (Oni niso mogli dodelati vsega, kar jim je bilo naročeno.)

Beleške.

Škoda časa. Vlada je nedavno objavila dva »dokumenta«, ki ju je baje našla v Prpičevi palači, kot dokaz, da je Radić brljševik. Ta dva dokumenta sta dva govora Zinovjeva in Dombala, ki so ju v Belgradu prepisali iz revije »Krestjanski (kmečki) internacional«. Ali ni bilo škoda časa za prepisovanje?

Kar priporoča dr. Žerjav, je v škodo Slovencev.

Njegovi agitatorji Vam bodo priporočali vzdrževanje od volitev.

Ne nasedajte jim! Ako ne greste volit, škodujete sami sebi.

Vsi 8. februarja na volišče in s kroglicami v skrinjco dr. Antona Korošca!

Dopisi.

Tržič. Na protestnem shodu pri Lončarju so naši obrtniki med drugimi izvolili g. Lončarja, da gre protestirat radi davkov k finančni delegaciji v Ljubljano. Popolnoma pravilno je odgovoril delegat šavnik: »V Kranju je bilo mesto za vaš protest, kjer ste odločali o teh davkih.« Zato bomo iz hvaležnosti za očetovsko skrb g. Lončarja 8. februarja polnili njegovo skrinjico vzhlečni od blagoslova tam dol.

Vrhnika. Za nedeljo 1. februarja t. l. se napoveduje g. minister za šume in rude. »Črni Vrhničani« pravijo, da bo videti pred sokolsko štalo samo avtomobil, v katerem se vozi g. minister za bencin davkoplačevalcev. Če pa pride g. minister Kramer, mu svetujemo, naj gre prej vprašat g. Lenarčiča, kako se glasi tisti govor, ki ga je imel on v Rokodelskem domu ob priliki menjave kron v dinarje. Toda, ko je treba voliti, pravijo: »Če tudi nam gospodje Žerjav in drugi še toliko škodijo, voliti jih moramo...«

Besnica. (»Sijajenc« shod SDS.) — Kako »Jutro« vpije dan za dnem o sijajnih shodih! Tako se je vršil v nedeljo 25. jan. na dan sv. Pavla shod JDS, ki se je prav »dobro« obnesel. Žerjavovci so napovedali shod ob 3. uri popoldne »Pri Pečarju«. Kdor hodi v Besnico, ta bo že vedel, da je ta hiša skoraj na najvišjem hribu vse okoliče. Še nikoli se ni Žerjav spomnil na te ljudi. Topot je prišel dobro poznani agitator Pavlič Pavle ob četrt na tri z nekaterimi svojimi spremljevalci, da bi otvoril shod. Pred shodom so mu zaropotali na več različnih instrumentov, kot je običajno pri nas, kadar delamo »franje«. Nato je prišla tudi šestorica »klerikalcev«, ki niso vedeli, čemu ropot in streli. Kmalu je bilo jasno vsakemu, da je sv. Pavel in da je notri Pavle agitator. Res, niso se motili. Ko so vstopili »klerikalni pomagači« v gostilno, je to presenetljivo agitatorja tako močno, da ni mogel shoda niti otvoriti. Ura je bila že četrt na štiri, shod se še ni pričel. Zato opozori Pavleta njegov prišast takole: »No Pavle, če boš kaj začel, če ne grem jaz po opravkih.« — Pavle odgovori v veliki zadregi: »Še malo počakajmo, če pa ne moreš, se pa nazaj grede oglasi.« Tako je odšel njegov prišast, vrnil se je ob pol 5; shod se še ni začel, agitator je začel igrati harmoniko, da potolaži pest ljudi, ki so pričakovali sijajnega shoda. Izpraševali smo Pavleta zakaj da ne otvori shoda, pa je imel različne izgovore: »da govornika ni« — »da bodo neko dekle kot nevesto zapili« — »da bi se stieplje itd.« — Tako se torej vrše sijajni shodi, o katerih »Jutro« toliko kriči dan za dnem, a vsak dan naleti na novo blamažo, ki bo dosegla svoj vrhunec 8. februarja, ko bomo volili vsi v I. skrinjico.

Šmarje. Žerjavov kandidat trgovec Zebal je imel zadnjo nedeljo tukaj pri Trevenu shod in govoril o davkih, ki nas vse tarejo. Lagal je, da »klerikalci« obetajo po shodih, da ne bo ne davkov ne vojakov. Zakaj ni povedal, kdo nam je sedanje davke naložil v taki neznosni višini. Ali ne Pašić-Žerjavova vlada, kateri hoče Zebal zopet pomagati na konja? Kandidat Žerjavove stranke — pri nas ji pravijo »gospodska stranka« — trgovec Zebal je torej na svojem shodu ozebel — 8. februarja bo pa zmrznil!

NAROČITE

Dom in svet za l. 1925.

ki bo izhajal letos v pomnoženem obsegu in prinaša spise naših priznanih pisateljev Finžgarja, Preglja, Bevka, Velikonje in drugih, zaključuje Debečev prevod Divine Comedie in je naša reprezentativna ilustrirana revija.

Naročnina ostane kot doslej 100 Din. Naroča se pri Upravi Doma in sveta Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Dnevne novice.

— Vsem občinskim uradom! Po volivnem zakonu imajo volivni odbori v svojem poslovanju na voliščih sestaviti več zapisnikov. Da se olajša volivnemu odboru sestava teh zapisnikov in s tem tudi glavnemu volivnemu odboru pregledovanje volivnih spisov bo deželno sodišče vsem voliščem v volivnem okrožju Ljubljana — Novo mesto poslalo litografirane zapisnike. — Volivni odbori naj uporabljajo le te zapisnike, katere je primerno izpolniti.

— Laž ima kratke noge. Rudolf Pompe, železniški uradnik v Šmarju, je v nedeljo na shodu nekako takole govoril: »Vsi poslanci SLS so lažniki in barabe. Dne 3. novembra je »Slovenec« pisal da so »klerikalci« nekaj storili za znižanje davkov. Jaz (Pompe) sem bil tedaj v Belgradu in sem bil navzoč pri seji, ki je razpravljala o davkih, pa vem, da noben »klerikalci« ni niti znil besedice. Zato lahko rečem, da so »klerikalci« lažnivci, lažnivci je Korošec, Kulovec in vsi tigri.« Tako se je široko ustil g. Pompe. — Mi ugotavljamo: »Slovenec« 3. novembra ni nič pisal, ker takrat ni izšel — bil je pondeljek. — Sej parlamenta tedaj ni bilo. Res pa so poslanci Jugoslov. kluba tiste dni posredovali pri finančnem ministru radi davkov. Proti g. Rudolfu Pompeju je dr. Kulovec vložil tožbo.

— Nove žrtve Žerjavovega režima. Izza kulis smo zvedeli, da je polno novih učiteljskih žrtv tako iz vrst »Slovenske zveze« in nekaj tudi iz vrst UJU-ja. Kako ponovno premetavajo štruljka, smo poročali že v nedeljski številki. Danes vemo, da so predstavili Julija Slapšaka na manjšinsko šolo, kamor je sicer prošil, ker je moral, sicer bi bil ostal na cesti. Upraviteljsko mesto v Mostah, ki je Gradovo, so oddali brez razpisa drugam, Grada pa potisnili na Rakovnik. Mož, ki je šel kot okraj. šol. nadzornik UJU-jarjem preveč na roke, je dobil za plačilo to, da so mu vzeli definitivno upraviteljsko mesto in vrh tega še degradirali za učitelja. Gospod Rus, Drnovšek, eto — vprašamo Vas, ali se strinjate s to metodo? Ali vidite, kaj tudi Vas čaka? Gospodično Ano Pfeiferjevo, ki je znana že dolgo vrsto let kot odlična šolnica, so predstavili iz Ljubljane na Vič ter je tako naprtili vsakdanjo daljšo peš pot in jo oškodovali za 100 Din mesečnih draginskih doklad. Gospodično Hamovo, ki so jo sicer predstavili v Ljubljano, so silno zadeli v srce, ker ona ni navadna učiteljica, temveč izredna učna moč, ki ljubi učenke kot bi bile njene lastne hčerke. In kaj se to pravi, iztrgati učiteljico — mater otrokom, ve le tisti, ki čuti v sebi pravi učiteljski poklic. Tega pa ne umejo kruti brezsrčneži, ki se nesramno igrajo z učiteljstvom. Učitelja Lovro Jevnikarja so predstavili iz St. Vida na Dolenjskem v oddaljeni Polhov gradec. Zakaj pa? Mož ni na svojem mestu samo v šoli, ampak tudi izven šole delaven na gospodarskem polju. Ljudstvo ga ceni ter ga je postavilo na kandidatno listo SLS kot namestnika. To pa gospodu Luki ni všeč — in tedaj proč z njim. Pa ne bode šlo! Gosp. Lovro Jevnikar je mož, ki vam bo pokazal figo. On ljudstva ne bo zapustil, če ga še tako preganjate.

— Zakaj ne objavijo učiteljskih imenovanj? Slaba vest jim ne pusti tega. Boje se viharne nejevolje tistega učiteljstva, ki je doslej slepo drvil za njimi. 8. februarja je blizu in boje se za vsak glas. O tem so menda le prepričani, da tisti kompetenti, ki so jih po krivici odrinili, ne bodo tako nespametni, da bi njim v zahvalo metali še kroglico v njihove koruptne skrinjice.

— Osebnosti s pošte. Imenovani so: za služabnika 1. skupine 1. stopnje osnovne plače Ivan Fašun v Celju, za služabnika 2. skupine 2. stopnje osnovne plače Iv. Lončar v Celju; za uradnico 4. skupine 2. kategorije: Tonika Trstenjakova v Kamniku, Hermina Kolbova v Kranju, Henrika Magančeva na glavni pošti v Ljubljani, Angela Toroševa v Sevnici, Leopoldina Fridlova na mariborski kolodvorski pošti, Marija Gostičeva na ljubljanski glavni pošti, Bernardina Urbančičeva na Vrhniki, Olga Skubičeva na Rakeku, Francka Kapusova na glavni pošti v Ljubljani, Amalija Eisenropfova v Velikih Laščah, Riharda Gselmanova na kolodvorski pošti v Mariboru, Franciška Oličičeva na Bledu; za uradnice 5. skupine 2. kategorije: Marija Šušteršičeva na Grosupljem, Francka Zgončeva v Ljutomeru ter Terezija Zemljakova v Ormožu; za služabnike 2. skupine 1. stopnje osnovne plače: Alojzij Bitenc pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani, Francišek Lešnik v Apačah, Jožef Žužek na glavni pošti v Ljubljani in Ivan Zagar na mariborski kolodvorski pošti; za uradnico 3. skupine kategorije nižjih uradnikov 1. stopnje osnovne plače Jožica Jagrova pri Sv. Jurju ob J. Z.; za uradnika 4. skupine 3. kategorije 1. stopnje osnovne plače Rudolf Pečnik na glavni pošti v Ljubljani.

— Odvzem gostilniške knesice je iz političnih razlogov. 18. t. m. je bilo v Varaždinu zborovanje samostojne demokratske stranke. Na to zborovanje so prišli najeti tudi gošci iz Medjimurja, ki so obedovali v gostilni I. Lečka. Nesproti Lečkovi gostilni ima gostilno Izidor Petak. Po obedu so začeli gošci, da pokažejo svoje demokratsko samostojno mi-

šljenje, zmerjati L. Petka in mu groziti, da bo treba njegovo gostilno z žebli zabiti ter mu tako preprečiti točenje. Nato je L. Petak nagnal Lečka z izdajko. Radi tega se je moral zagovarjati na policijskem komisarijatu in so mu naložili 8 dni zapore, ne da bi zaslišali priče in mu dali pravico do pritožbe. Med tem, ko je mož sedel v zaporu, je žena prejela od iste oblasti odlok, s katerim se ustavlja izvrševanje gostilničarske obrti po I. Petku, ker se v gostilni sestajajo protidržavni elementi — čudno je to, da jih do 18 tam niso videli — in ker je lastnik krčme pristaš prepovedane politične stranke. Na svoj shod je pa vabila SDS tudi vse radličevske kmele.

— »Središni urede« v Zagrebu in železniški invalidi. V »Jutru« se je že parkrat čitalo o nezdolnih rentnikih, katerim se bo baje izplačala povišana drag. doklada in to tudi za nazaj. Nimamo proti temu ničesar, saj so tudi ti vredni pomoči. Usojamo si pa vprašati, kaj je pa z železniškimi invalidi, kateri so pustili svoje zdrave ude pri železnici. Kje je pravičnost? Ali gospodje, kateri odločujejo o stvari, nimajo nobenega sočutja z železniškimi invalidi. Prizadeti zahtevamo tudi svoje pravice. Obenem nujno zahtevamo razsodišče, katero se že dve leti ustanavlja in še danes ni ustanovljeno. Mogoče se misli čakati toliko časa, da bodo morali železniški invalidi umreti za lakoto. — Prizadeti žel invalidi.

— Naš rojak pianist g. Ivan Noč je 1. decembra 1924 priredil na Dunaju v mali dvorani koncertne hiše (Konzerthaus) samostojen koncert. Izvajal je Beethovna, Brahmsa, Chopina, Debussyja in Liszta. Dosegel je velik uspeh. Ocene dunajskih dnevnikov niso omenjale glede Nočeve igre najmanjšega nedostataka, pač pa vse brez izjeme hvalijo in priznavajo velik pianistovski talent g. Noča, njegovo izredno tehniko, globok čut za glasbene lepote in mu obetajo lepo bodočnost. Našemu mlademu umetniku, ki je v tujini tako imeniten uspel, prav iskreno častitamo.

— Zahvala. Prošli teden je umrla v Dol. Logatcu g. Marija Meze, gostilničarka in posestnica. Pokojnica je bila zlasti znana po svoji radodarnosti do revežev. Posnemajoč njen zgled je darovala tudi družina Cerne iz Ljubljane kot najbližji sorodnik občinskim revežem obh. Dol. Logatec znesek 1000 Din, za kar se Dol. logaška občina najiskrenejše zahvaljuje, želeč, da bi ta zgled imel obilo posnemalcev.

— Ugotovitev. Izjavljamo, da orožniški narednik na Jesenicah g. Anton Kokelj ni pisal notice v »Slovenec« od 11. okt. 1924, v kateri se kritizira delovanje polkovnika Hurkijevega. G. Kokelj nam doslej ni poslal sploh nobenega dopisa. — Uredništvo.

— Bivši subotički mestni blagajnik obsojen na 4 leta ječe. Subotički mestni blagajnik Stefan Pap je bil pred nekaj meseci poveril iz mestne blagajne 200.000 dinarjev in pobegnil na Mažarsko. Tam so ga prijeli in izročili jugoslovanskim oblastem. Na glavni razpravi minolo soboto je bil Pap, ki je poverbo priznal, obsojen na 4 leta ječe.

— Dražba lova. Dne 3. februarja t. l. ob devetih dopoldne se bo v občinskem uradu v Ribnici oddal na javni dražbi lov občine Sodražica, ki velja kot eden najlepših lovov v Sloveniji. — Interesentje se vljudo vabijo k dražbi event. se vzamejo lovci tudi v družbo, ki se je v ta namen zasnova. Kaj več o tem pove županstvo v Sodražici.

— Čudna dražba pristaniških del v Dalmaciji. Splitska »Nova doba« poroča, da so se minole dni vršile dražbe luških del v Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Kotoru itd. Vsi gradbeni stroški so pa bili tako nizko proračunani, da se izvemši Kotora ni mogel potegati za dela noben podjetnik. Sploh se je cela vprizoritev dražb zdela docela neresna. List pravi, da bo o tej škandalozni stvari še pisal, ko zve za podrobnosti.

— Razprava proti novigrajskim kmetom. Na okrožnem sodišču v Šibeniku je za 10. februarja t. l. razpisana razprava proti novigrajskim kmetom, ki so o vseh Svetih imeli spopad z orožniki. Obtoženih je 43 kmetov; za priče je pozvanih nad 100 oseb. Obtoženec brani pet odvetnikov.

— Priporočljiv mizar. Pod tem zaglavjem smo prinesli 23. novembra m. l. vest, da je mizar Karl Holosan iz Device Marije v Polju, ki ga sodišče že delj časa zasleduje zaradi goljufije, prodal češnjav les, ki mu ga je izročil Pavle Pavčič za napravo pohištva. Sodna preiskava, ki je bila zaradi tega uvedena, je dokazala popolno nekrivdo Karla Hosana in je državno pravdnitvo predlagalo ustavljenje kazenskega postopanja, ker ni našlo povoda zasledovati Karla Holosana, bodisi zaradi P. Pavčiča, bodisi kake druge nepoštenosti. To objavljamo, da se Holosanu vrne dobro ime.

— Pozor pred inozemskimi sleparskimi trgovskimi potniki. Na podlagi številnih ovadb na razne varnostne oblasti opozarjamo naše občinstvo na sleparska potnika, ki sta se pojavila v zadnjem času tudi v obmejnih krajih Slovenije. To sta dva predrzna čedna oblečena goljufa, ki se izdajata za potnika tvrdke: »Erste österreichische Wäschever-sandhaus« E. C. Hasenreiter & Comp. Wien XVI, Hasnerstrasse 36. Sprejemata od raznih jugoslovanskih tvrdk in zasebnih naročnikov

naročila in pa obenem predume na račun blaga. Največ kupcev vjameta na ta način, da prodajata blago po izredno nizkih cenah in ugodnih odplačilih tudi v obrokih. S sabo imata tudi razne vzorce, ponarejene listine in štampilje. Opeharjeni naročniki plačajo predume, na blago pa čakajo zastoj, ker imenovana tvrdka sploh ne obstoja.

— Pogreša se Anton Klopčič, ki je bil z mnogimi tovariši iz kamniškega in kranjskega okraja v svetovni vojni pridelen 147. maršbataljonu, 7. stotni, v Trstu in odšel najprej v Srbijo. Sodi se, da je padel že v Srbiji. Tovariši so ga poznali po posebno smešnem vedenju in »ukanju«. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči dekanjskemu uradu v Moravčah. Stroški se povrnejo.

Iz Primorske.

p Smrtna kosa. Umrl je na Proseku posestnik Matko Milič, zvest narodni delavec. Zapustil je ženo in osem otrok.

p Senator Mosconi o šolstvu v Julijski Krajini. Senator Mosconi, bivši generalni civilni komisar v Trstu, je te dni izdal knjigo, v kateri opisuje svoje službovanje in svoje izkušnje v Julijski Krajini. O šolskem vprašanju izjavlja Mosconi med drugim: »Mislim, da se vsaj tam, kjer žive drugorodni strnjeno, ne more odrekati slovanska ljudska šola, ki odgovarja le preživo občuteni potrebi posameznih družin. Pri tem pa mora biti italijanščina obvezen predmet.« — Ali bodo te besede senatorja Mosconija v italijanski politični javnosti kaj zalegle?

p Županska volitev v Kanalu. Dne 22. t. m. je izvolil novi občinski odbor v Kanalu novega župana in podžupana. Za župana je bil soglasno izvoljen Karol Angeli.

Iz štajerske.

š Zlata poroka. V minoritski cerkvi v Ptujtu sta obhajala redko slovesnost zlate poroke Jurij Kuhar, posestnik v Budini in Marjeta, roj. Simonič. Zlati ženin se v kljub svojim 75 letom opravlja vsa kmetijska dela, poleg tega načeljuje Ljudski posojilnici v Ptujtu kot njen soustanovnik. Bil je tudi več let načelnik krajnega šolskega sveta za ptujsko okolico in 20 let župan občine Brestje. 73letni nevesti bi se še prav lepo podal cvetlični venec kakor pred 50 leti za njen cvetoči obraz. Izmed 10 otrok je bivši župan občine Brestje, Franc, padel na italijanski fronti l. 1916., trije so umrli v zgodnji mladosti, med šestimi živečimi je Anton »beli menih« cistercijskega reda v Slični na Dolenjskem. Zlatoporočencema naše najiskrenejše čestitke z željo, da bi dočkala diamantno poroko!

š Promocija. Na graški univerzi je v soboto promoviral celjski rojak cand. med. in stud. phil. g. Josip Ivanšek za doktorja vsega zdravilstva.

š Avtomobilska nesreča. Prejšnji teden se je dogodila pri Paški vasi v Savinjski dolini avtomobilska nesreča. V bližini vasi napravila cesta močen ovinek, obenem pa vodi s ceste kolovoz naravnost, ki zadene po kakih 20 m na potok. Na ovinku ni nobenega svarišnega znamenja. Tako se je trgovcu Aleksandru Kisu iz Zagreba zgodila nesreča na ta način, da je vozil kar naravnost. Avto se je zaletel v potok in oba potnika sta zletela z avta. G. Kis je močno poškodovan na glavi ter se je pretresel možgane, da je moral v bolnico.

š Zaplenjeno zlato. Mariborska carinarnica je v četrtek zaplenila na glavnem kolodvoru dalmatinskih krošnjarjem precejšnjo množino zlata, ki so ga hoteli iztuhotapiti v Avstrijo.

š Roparski napad. V šmartnem v Rožni dolini je bila A. Lešnik napadena od dveh roparjev. Grozila sta ji z nožem. Ker ni imela nič denarja s seboj, sta ji razmetala moko in drugo drobnarijo in ji vzela lonc zabele ter odšla.

š Nesreča pri stroju. V Ločah pri Konjicah je stroj za rezanje sena odrezal roko pri laktu 19letnemu Alojziju Banu. Nesreča se je dogodila na ta način, da se je izdrl ročaj iz kolesa s kosami, vsled česar je roka zdrknila pod koso. Ker je gonil stroj z veliko silo, mu je roko v trenutku odrezal.

š Vlom. Mariborski tatovi so zelo predrzni. Pri belem dnevu vlamajo v stanovanja ter odnašajo najrazličnejše predmete. Tako je bilo v soboto v Korošcevi ul. 34 iz kopalnice ukradenega več perila in lepa damska suknja. Celotna vrednost ukradenega blaga znaša nad 3000 dinarjev.

Iz Ljubljane.

lj Prva ugotovitev. Spomladi l. 1924 so bili prvovrstni voli kg žive teže okoli 18 Din. Kilogram prvovrstnega mesa je veljal takrat sto kron. — 22. januarja 1925 so bili prvovrstni voli kilogram žive teže 10—11 Din. Kilogram prvovrstnega mesa pa stane 104 K. — Kako je to?

lj Druga ugotovitev. Bivši mestni občinski svet, ki ga je dr. Žerjav samolastno razpustil, je dal postaviti na trgu dve mestni mesarski stojnici. Tam naj bi bili prodajali meso po odgovarjajočih cenah živine, in sicer po takih cenah, da tudi ljubljanski mesarji ne bi trpeli nobene izgube in bi zaslužili svoj opravičeni meščanski dobiček. — Zakaj ne prodajajo na teh stojnicah mesa?

lj Tretja ugotovitev. Mestna občina plačuje mestnega tržnega nadzornika, da nadzoruje trg. — Zakaj hodi g. tržni nadzornik raje nadzorovat svoje ribe kakor ljubljanski trg?

lj Četrta ugotovitev. Na mestnem magistratu vodi mestno gospodarstvo nadzornika gospod Jože Turk. — Ali je zato meso tako poceni?

lj Peta ugotovitev. Ljubljanci bodo z ozirom na vzorno mestno gospodarstvo in naravnost sijajno preskrbo s ceninimi živili, za katera s tako veliko verno skrbjo sedanjí demokratski magistrat, vsi enega duha in tudi enega srca glasovali dne 8. februarja za — dr. Žerjava.

lj Nekaj velikanskega in nekaj veličastnega je moral biti po poročilih cekinastega časopisja ploharski shod pri Kavčiču na Privozu. Kaj takega Ljubljana še ni doživela. V gostilniških prostorih so se ljudje gnetli kakor slanki v sodčih, zunaj pa je čakala tisočglava množica, da vidi glavne pobornike ploharske misli. Ljudje so stali v gostih vrstah od Florjanske cerkve do Privozu in dalje doli po Prulah skozi do Ljubljane. Zbranih je bilo najmanj dvestotisoč ljudi. Uradno poročilo govori sicer samo o 400 ljudeh, toda to je vse izmišljeno, ker policija ploharem nalašč nagaja. Ogled na licu mesta pouči tako mimogrede vsakega človeka, ki ima zdrave oči, da za mizami v vseh prostorih lepe gostilne ne more sedeti dosti več kot kakih 80 ljudi, med katerimi so pa že šteti znani starešine za pečko, toda uradne oči gledajo drugače kakor navaden. Popolnoma so pa pozabili cekinasti časopisi v svojih poročilih veselo godbo in izvrstne plesalce in plesalke, ki so s svojimi modernimi plesi razveseljevali oči zakrknjenih ploharev od ranega jutra, da so se saj na ta način oddehnili od otrobov, ki jih je navezal pred plesom predsednik shoda gospod Likžar. Pa naj bo tako ali tako, glavno je, da je bil sijajni ploharski shod pri Kavčiču v resnici prav prijetna domača predpustna zabava, ki je ni kalil in motil niti znani član starešinstva za pečko s svojo zahtevo, naj mu vrnejo njegovo »hušo«.

lj Odbor tobačne skupine je po Jugoslovanski strokovni zvezi vložil na upravo monopola spomenico sledeče vsebine: »Upravi monopola v Beogradu. Zveza tobačnega delavstva v Ljubljani vložno prosi, da se novi pravilnik glede reguliranja delavskih plač in delovnih pogojev začne dejansko izvrševati. Regulacija delstva in penzionistov v tobačnih tovarnah je nujno potrebna, zato pričakujemo hitre rešitve. Z velespoštovanjem Vode Franja, predsednica; Uršič Franja, tajnica.« — Takih in podobnih spomenic in prošelj smo že več poslali v Beograd, pa gospodje pri monopolski upravi imajo gluha ušesa. Pri ogromnih milijonih dobičkah, ki ga imajo zlasti od ljubljanske tobačne tovarne, ne privoščijo delavstvu niti par drobtin, ki padajo od te bogate mize. Ni jim mar, da hodi delavstvo razcapano po tovarni ter se za nasesto komaj za silo obleče; ne gre jim k srcu, da delavstvo pri tako majhni plači ter nezadostni hrani boleha in prezgodaj izgublja življenje, do katerega ima pač več pravice, kakor vsi tisti, ki se na račun njegovih žuljev bogato mastijo. — G. ravnatelj Vi pa, ki ste očividce vse naše bede, podprite s svojim vplivom naše prošnje, saj zadovoljnost podložnikov naj bi bila čast gospodarja.

lj Umrlji so v Ljubljani: Terezija Jerman, vdova mitniškega paznika, 68 let. — Josip Vrtačnik, bivši veleposestnik, 84 let. — Antonija Kranjc, orožnikova žena, hiralica, 40 let. — Marija Majer, postrežnica, 61 let.

lj Vložitev dohodninske napovedi. Gremij trgovcev v Ljubljani javlja, da finančna delegacija v Ljubljani prošnji gremija trgovcev za podaljšanje roka vložitve dohodninske napovedi za leto 1925. do konca februarja 1925 ne more ugoditi, vsled tega se vsi člani naprošajo, da po možnosti vložijo napovedi do konca tega meseca. — Dotični trgovci, ki tega ne morejo storiti, naj prosijo za podaljšanje roka pri davčni administraciji v Ljubljani. — Prošnje je kolkovati s takso 5 Din.

lj Za lastnike vrtov v Ljubljani in okolici priredi podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva za Ljubljano važno predavanje o obilovanju zemlje. Predava g. Cernogaj. Predavanje se vrši v sredo, dne 28. januarja ob pol 8. uri zvečer v I. d. razredu realnega poslopja, Vegova ulica.

lj Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. II. večerni tečaj za uradnice in uradnike soproge na gospodinski šoli v »Mladiki« se začne 4. februarja t. l. Vpisovanje za tečaj je 29. in 30. t. m. od 3—5 popoldne pri voditeljici gđc. Zemljanovi, ki daje tudi vse tozadevne informacije.

lj Pravočasno zasačen vlomilec. Včeraj je stražnik aretirar v Dalmatinovi ulici fanta, ki je postopal od vrat do vrat in se je jako sumljivo obnašal. Na stražnici so ugotovili, da je aretiranec brezposelni delavec Lojze Jaklič, doma iz Mlake. Fant se je klatil že delj časa po okolici, kjer je prosjačil, nočeval po raznih bajtah, kozolcih in senikih in gotovo tudi kradel. Je namreč nevarne tat, ki je prišel šele pred kratkim iz ječe. Pri njem so našli tudi pile, kladvo in klešče in drugo za manjše vlope potrebne orodje. Jaklič je prvotno trdil, da je prinesel to orodje s sabo iz Gradca, kjer ga je kupil pri nekem starinarju. Po daljšem zasliševanju pa je fant končno priznal, da je imel namen ta večer vlomiti v neko trgovino

s čevlji ni pa hotel povedati v katero. Imel je že vse pripravljeno in le pravočasna aretacija je preprečila nameravan vlom.

Orlovski vestnik.

ORLOVSKIM ODSEKOM IN ORLOSKIM KROZKOM.

Nekateri učitelji so samovoljno razlagali naredbo prosvetnega ministra o prepovedi telovadnih organizacij, ki so proti narodnemu in državnemu edinstvu, na orlovske odseke in orloške krožke. Da se ugotovi odgovornost in da se pojasni resnični položaj, so se zastopniki JOZ informirali pri šefu prosvetnega oddelka v Ljubljani; tem zastopnikom je šef prosvetnega oddelka izjavil, da on takega odloka ni izdal niti kaj takega naročil.

Iz tega sledi, da pade polna odgovornost na dotične učitelje; proti takim se bodo uporabili vsi pravni leki.

Odseke in krožke pa pozivamo, naj se nikar ne dajo begati po nepotrebnem.

Predsedstvo Jugoslov. Orlovske Zveze.

Naznanila.

Redni občni zbor Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani se vrši dne 28. januarja 1925 ob 16 popoldne v restavraciji »Zvezda«.

Poselska zveza ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 1. februarja 1925 v Alojzije- višču, Poljanska cesta. Poročalo se bo o delovanju preteklega leta, pobirala članarina in vpisovale nove članice. Vabljeni ste vse služkinje. — Tajnica.

— Velika lovska zabava, ki se vrši od 1. na 2. februarja v vseh prostorih »Narodnega doma« v Ljubljani, bo gotovo najlepša in največja letošnja predpustna prireditev. Lovci, veseli družabniki in prijatelji vsega lepega, vabijo vse, ki se hočejo zabavati, da

Gospodarsivo.

Zaščita upnikov.

Gospodarska kriza in njene vedno škodljive posledice so vzbudile tudi pri nas tržovske in industrijske kroge, da so začeli razmišljati vprašanje uspešnejše zaščite svojih interesov. Pojavljajoče se insolvente ter že v navado došla zahtevanja plačil so porodila misel za ustanovitev institucije, kakor že obstajajo v drugih deželah v raznih »društvih v zaščito upnikov« odnosno »društvih kreditorjev«.

Da se slišijo o tem mnenja ter se spravi cela akcija v tir, se je vršil dne 17. decembra 1924 v ta namen v posvetovalnici gremija trgovcev v Ljubljani sklicani seestanek, ki so se ga udeležili razen uglednejših interesentov trgovskih in industrijskih krogov še zastopniki Zveze trgovskih gremijev in zadrug, Trgovske in obrtniške zbornice, Zveze industrijev, Odvetniške zbornice in Gremija trgovcev v Ljubljani. Ta sestanek je soglasno ugotovil potrebo ustanovitve institucije za zaščito upnikov. Skoro soglasno je obveljalo tudi stališče, da se osnuje za Slovenijo samostojna ustanova v Ljubljani in sicer v obliki »Društva v zaščito upnikov« po vzgledu društva enake vrste po drugih krajih. Izvolil se je pripravljalni odbor iz vseh prizadetih krogov z nalogo, da čimprej pripravi vse potrebno za ustanovitev takega društva.

Ne da bi se spuščali v podrobno razpravo o važnosti take institucije posebno za trgovske in industrijske kroge v Slovenijo, navajamo le v kratkih obrisih namen takega društva v zaščito upnikov. Glavna naloga tega društva bo: varovati s skupnim nastopanjem interese svojih članov napram dolžnikom, ki postanejo oziroma, ki pretijo postati insolventni, doseči v primerih insolvence najugodnejšo poravnano ter najuspešnejšo izvršitev takih poravnav, za primer konkurza skrbeti za najhitrejšo in najcenejšo unovčenje konkurzne mase, dalje ščititi kreditni promet svojih članov z osnovanjem posebnih poslovalnic, kakor informacijskega oddelka, oddelka za inkaso, za pravno pomoč itd. Tudi bo naloga društva, vplivati na zakonodajo v cilju boljšega varstva upravičenih zahtev upnikov.

Res je, da bo zahtevala organizacija take institucije mnogo truda in da bo treba premisliti mnogo težko, vendar je gotovo, da bo ta ustanova s svojimi pripomočki za svoje člane v največjo korist ter da bo že v bližnji bodočnosti pokazala vidne uspehe. Potrebno pa je, da se prizadeji trgovski in industrijski krogi ne samo polnoštevilno prijavijo za pristop k društvu, nego da tudi z osebnim delovanjem pripomorejo z njih lastnim interesom društvu po popolnega uspeha.

Ze prihodnje dni bo razposlal pripravljalni odbor vabila za pristop k društvu. Čim bo zbrano primerno število članov, se bo sklical takoj ustanovni občni zbor, ki bo izvolil društveno vodstvo ter dal končne smernice za podrobno organizacijo te ustanove.

Vabimo že sedaj zlasti načelstvo gremijev trgovcev izven Ljubljane, da razpravljajo v gorenji zadevi ter vzbudijo zanimanje za opisano ustanovo med svojimi člani.

Podrobna pojasnila daje pripravljalni odbor za ustanovitev društva v zaščito upnikov za Slovenijo v Ljubljani pri Zvezi gremijev trgovcev v Ljubljani, Aleksandrova cesta.

se udeležijo lovske veselice. Ker so ljudje različno razpoloženi in iščejo različnih zabav, zato so prireditelji porazdelili divno, občutkom prilagodujoče okinčano zabavalništvo v več, raznim razpoloženjem odgovarjajočih prostorov. Ljubiteljem črnih noči in nočne romantike, pa bo »Čukova duplina« pravo zavetje. Uteho vsem omaganim bo nudil »Lovski bar«. Kot nekaj izrednega bo vinska izbira, najizbranejših vinskih vrst, konkurenca med vinotoči in vinskimi bratci. Pa tudi za jestvine bo razpoloženo odgovarjajoče preskrbljeno; v »Pelikanovi dvorani« bo specialiteta fino pecivo, na »Špiku« klobase in v »Čukovi jami« goljaš. — SLD.

Pevsko društvo »Slavec« sprejema nove pevke in pevce, ki imajo lep mehak glas in dober posluh. Posebno dobrodošli s teoretično predizobrazbo. Zglasijo se naj vsak torek, sredo in četrtek ob 8. uri zvečer v društvenih lokalih v »Narodnem domu«, I. nadstropje, levo.

Turistika in sport.

Vojaški tečaj v Kranjski gori in naši smučarji. JZSS obvešča vse smučarje, da ostane v Kranjski gori ob hotela, Razor in Slavec na razpolago za civilne smučarje, ker so zasedli udeleženci vojaškega tečaja le stanovanja po privatnih hišah. Istotako je kot dosedaj civilnim smučarjem na razpolago vas Podkoren in Rateče, kjer vojaški smučarji sploh niso nastanjeni.

Polzvedovanja.

Izgubil se je črn kozuhovinast ovratnik, s svilu podložen, v Hradeckega vasi od štev. 33 do štev. 5. Pošten najditelj se prosi, da ga prinese h g. Bezelju, Hradeckega vas 33.

Izgubila se je lovska puška. Kdor jo je našel, se prosi, da jo odda proti nagradi v upravi »Slovenca« pod št. 207.

Naše finančno stanje.

V soboto dne 24. t. m. je dal finančni minister dr. Stojadinović novinarjem daljšo izjavo o našem finančnem stanju, o čemur smo že poročali v nedeljski številki.

Finančni minister je najprej govoril o svojih uspehih na konferenci zavezniških finančnih ministrov, ki se je vršila koncem prve desetine meseca januarja t. l. Na tej konferenci je bilo med drugim tudi sklenjeno, da ostane naš delež pri reparacijskih dajatvah Nemčije dosedanjí. O reparacijah privatnikov v Srbiji ni hotel skoro nič povedati. Sploh se je opazilo, da finančni minister omenja samo one stvari, ki so mu ugodne. O ostalih aktualnih problemih razen o variranju tečaja dinarja ni hotel govoriti.

Navedel je sledeče podatke o naši plačilni bilanci, katere bo seveda treba kontrolirati, če so točni, kar pa je zelo težko. Aktivna izvoz blaga 10 milijard dinarjev, pošiljave iz seljencev iz Amerike 500 milijonov, izdatki tujih turistov v naši državi 200 milijonov, reparacije 600 milijonov. Pasiva: uvoz blaga 9 milijard, plačevanje naših dolgov v inozemstvu 300 milijonov dinarjev, tuj kapital v naši državi 1 milijarda dinarjev (finančni minister menda govori o obrestovanju tega kapitala, ne pa o višini tega kapitala, k op. ur.). Vprašanje mednarodnih dolgov, ki tudi prihaja tu v poštev, še ni rešeno. Po teh podatkih bi bila naša plačilna bilanca za 1 milijardo dinarjev aktivna.

O dinarju pa menda finančni minister niti sam ni na jasnem. Ni ne za stabilizacijo, ne za dviganje (mogoče je za padanje?). Pravi, da bo njegova finančna politika šla za tem, da dinar dviguje s kratkimi presledki stabilizacije. Fantastično bi bilo misliti na dviganje dinarja do zlate paritete. Katere višine pa smatra finančni minister za primerno, tudi ne vemo. Pri zadnjem dvigu dinarja se je poznala neorijentiranost naše finančne politike. Če bi bili za stabilizacijo, bi morali dinar na gotovi višini držati, ne pa pustiti, da raste. Če bi bili za dviganje, bi moral zadnji porast dinarja izvirati iz finančnega ministrstva. Drugič to tudi dokazuje, da dinar ni v naših rokah, ampak v rokah inozemstva ali bolje rečeno inozemske spekulacije.

Treba je tudi pomisliti, da se s popraviljem dinarja, posebno če se vrši naglo, ovira naš izvoz in favorizira uvoz, kar more neugodno alterirati našo trgovinsko bilanco. Zato nam bo tudi prehod na zlato valuto, kar je sedaj cilj vsake valutarne politike (glej Švedsko, Anglijo, Rusijo, Nemčijo, Ogrsko, Poljsko in Avstrijo, pa tudi Holandijo in Švicco) v toliko otežkočen, ker se pri njem ne bo mogli oprati na stabilizirano valuto. Posebno velja to za nas, ker je naša valuta daleč pod pariteto. V nasprotnem slučaju bi veliko trpelo naše gospodarstvo.

Glede posojila v inozemstvu je finančni minister optimist. Mislimo pa, da finančni krogi inozemstva niso istega mnenja kakor naš finančni minister.

Kdaj bo konec dviganja dinarja, spravlja finančni minister v zvezo z ureditvijo medzavezniških dolgov. Kdaj se bodo pa ti uredili in kako za našo državo, ne ve pravzaprav finančni minister.

g Poravnalne postopanje. Poravnalne postopanje je uvedeno: o imovini tvrdke »Gobanc d. z. o. z., trg. z delnimi prideli v Ljubljani (narek 28. II. ob 10), o imovini Franceta Klančnika, trgovca v Smartnem ob Paki (narek 2. III. ob pol 11), o imovini Alojzija Rojka, gostilničarja in posestnika pri Sv. Petru (narek 2. III. ob 9), o imovini Ludovika Sefa, trgovca s čevlji v Mariboru (narek 2. III. ob 9), o imovini Franca Radija, trgovca v Mariboru (narek 4. III. ob 9), o imovini Franca Glazerja, trgovca z živino in konji v Dragoviču (narek 11. III. ob 9) in o imovini Friderika Stögerja, trgovca z mešanim blagom v Krškem (narek 14. II. ob 9). — Ponovni poravnalni narek v zadevi Vinko Hmelaka, trgovca v Mariboru se vrši 31. I. ob 9. — Poravnava med Josipom Puncerjem, trgovcem in posestnikom v Laškem, ter upniki (40 odstotkov) je potrjena.

g Vpisi v trgovinski register. V trgovinski register so se vpisale sledeče tvrdke: »Vesna«, združene tovarne, d. z. o. z., Kamnik-Mekinj, industrija kovinsko-galanterijskih izdelkov, kartonaže, moškega perila in lesenih zabojev; Hotelska družba d. z. o. z. v Ljubljani; Vnovčevalnica patentov d. z. o. z. v Ljubljani; Zdraviliška družba d. z. o. z. v Ljubljani; izbrisala se je tvrdka: Žitni zavod v Ljubljani v likvidaciji.

g Dohodki monopolske uprave v oktobru 1924. V mesecu oktobru 1924 so znašali dohodki monopolske uprave 259.161.168 dinarjev, medtem ko je proračun določal 259.550 tisoč dinarjev dohodkov. V oktobru 1923 je imela monopol. uprava dohodkov 218.678.614 dinarjev. Od 1. aprila 1924 pa do 31. oktobra 1924 so dosegli 1.681.643.528 dinarjev (proračun 1.816.850.000 dinarjev), v istem razdobju 1923 pa 1.429.258.114 dinarjev.

g Carinski dohodki. V prvi desetini januarja t. l. so imele carinarne 37.582.122 dinar-

jev dohodkov napram 28.447.270 dinarjev v istem razdobju 1924. — Od 1. aprila 1924 pa do 11. januarja 1925 so znašali carinski dohodki 1.339.273.126 Din napram 1.339.000.042 dinarjev v odgovarjajočem razdobju 1924, oziroma 1925.

g Uradni tečaj za februar 1925. Finančno ministristvo je odredilo za mesec februar t. l. sledeče uradne tečaje: napoleonor Din 239, turška lira 270, angl. funt 296.50, dolar 62, nemška zlata marka 14.75, poljski zlat 12, 100 francoskih frankov 335, 100 švicarskih frankov 1195, 100 lir 258, 100 belgijskih frankov 311, 100 holandskih guilderjev 2500, 100 K. 186, 100 romunskih lejev 32.50, 100 bolg. levov 45, 100 danskih kron 1107, 100 švedskih kron 1670, 100 norveških kron 953, 100 španskih pezet 880, 100 drahem 110, 1 milijon a. K 878, 1 milijon m. K 860.

g Uradni razpust nekaterih avstrijskih bank. Urad zveznega kancelarja je odredil razpust sledečih bank: Österreichische Kaufmannsbank, Austro-orientalische Bank, Wiener Lombard- und Escomptebank, Deutsche Bodenbank, Allgemeine Handels- und Gewerbebank (Grader), Allgemeine Depositenbank, Allgemeine Industriebank in Nordisch-österreichische Bank. Sledečim bankam se je določil rok do 15. aprila 1925: Lombard- und Escomptebank, Deutsche Bodenbank in Allgemeine Depositenbank.

g Češkoslovaški izvoz 1924. V decembru 1924 je Češkoslovaška izvozila za 2112 milijonov Kč svojih produktov. V celem letu 1924 je dosegel češkoslovaški izvoz 12.430.000 ton ter 7.400.000 komadov v skupni vrednosti 17.022 milijonov Kč napram 11.310.000 ton, 4.700.000 kosov v vrednosti 12.573 milijonov Kč. Na dolarje preračunan je znašal izvoz lani 505 milijonov dolarjev, v letu 1923 pa 370 milijonov dolarjev. V Jugoslavijo je Češkoslovaška lani izvozila za 830 milijonov Kč.

Borze.

26. januarja 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.5060—2.5360 (2.5350 do 2.55), London 292.40—295.40 (293.25—295.25), Newyork 60.50—61.50 (61.50—62.50, Pariz 3.2950—3.3450 (3.35), Praga 1.8160—1.8360 (1.83 do 1.8350), Dunaj 0.085250—0.087250 (0.0865 do 0.0867), Curih 11.75—11.80 (11.86—11.87). Tendence rezervirane, po borzi dovolj blaga.

Curih. Belgrad 8.45 (8.45), Budimpešta 0.0072 (0.0072), Berlin 1.2340, Italija 21.27 (21.35), London 24.86 (24.885), Newyork 518 (518.10), Pariz 28 (28), Praga 15.45 (15.45), Dunaj 0.0073 (0.007295), Bukarešt 2.75 (2.75), Sofija 3.75 (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 1166, Kodanj 12680, London 340800, Milan 2912, Newyork 70935, Pariz 3832, Varšava 13590. Valute: dolarji 70460, angleški funt 339600, francoski frank 3825, lira 2890, dinar 1153, češkoslovaška krona 2100.

Praga. Devize: Lira 139.50, Zagreb Pariz 183.50, London 163.05, Newyork 33.90.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 2½% drž. renta za vojno škodo 124—128; Celjska posojilnica d. d., Celje 209 do 212; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 226 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 125 do 130; Prva hrvatska štedionica, Zagreb 892 do 902; Slavenska banka, Zagreb 80 (blago); Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 147 (blago); Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 410 (blago); Združene papirnice, Vevče 100 (denar); 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrv. eskomptna banka, Zagreb 108—111; Hrv. sveopća kred. banka, Zagreb 111—112; Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 59.50—60.50; Jugoslavenska banka, Zagreb 105 do 106; Prva hrvatska štedionica, Zagreb 890

do 900; Slavenska banka, Zagreb 78—80; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 227; Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 64—65; Hrv. slav. d. d. za ind. sečera, Osijek 740—760; Gutman 710; Slavonija 57—59; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 390 do 415; Združene papirnice, Vevče 97.50—103; 7% drž. invest. pos. 65; Vojna odškodnina 125 do 126.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska banka 878.000, Alpine 418.000, Greinitz 139.000, Kranjska industrijska družba 780.000, Trboveljska družba 469.500, Hrvatska eskomptna banka 165.000, Jugoslavenska banka 122.800, Leykam 120.500, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 66.000, Avstrijske tvornice za dušik 175.000, Mundus 860.000, Slavonija 62.200.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Madrieri 75×225 mm, paral. na živ rob, ravno odčeljeni, fco meja 600 (denar); deske monte 20, 25, 30 mm, fco meja Rateče 590 (blago); trami 3/4—6/8, monte, fco naklad. postaja 1 vag. 340—350 (zaklj. 340); bouls hrastovi 80 mm, 90 mm, od 2.50 napr., fco nakl. post. 1220 (blago); lipa, krliji od 20 cm premera naprej, 3 m dolž., lepo zdravo blago, fco meja trans 460 (blago); hrastovi remeljni, 1.99—2.80 m, 50/90—95/140 mm, fco meja 1230 (blago) — Zito in poljski prideiki: pšenice domača, fco Ljubljana 475 (denar); koruza nova, umet. suš., fco Ljubljana 250 (blago); koruza nova, dobava februar 270—275; koruza nova, dobava marec 290 (blago); koruza nova, dobava april 300 (blago); otrobi, pšenični, enotni, fco Ljubljana 212.50 (blago); moka ameriška, pat. Oceanic 2 vag. 732 (zaklj. 732). — Stročnice, sadje: fižol ribničan, fco Postojna trans. 425 (denar); fižol ribničan, fco obala Trst 450 (blago); fižol prepelečar, fco Postojna trans. 550 (blago).

Novi Sad. Pšenica 473—475, koruza 207 do 212, otrobi februar 187.50. — Položaj čvrst.

POZIV!

Vabijo se vsi upniki tvrdke VIKTOR CAPELLARI v ČAKOVCU, da v lastnem interesu prijavijo »Jugoslavenskom društvu za zaščito vjerovnika v Zagrebu, Zrinjski trg 15«, svoje tirjatve najdalje do 1. februarja 1925.

Kože

divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah
ELIGIJ EBER — Ljubljana
KONGRESNI TRG 7
lisice, kune, dihurje, vidre, zajce, polhe, krte, jazbece, domače mačke itd.

Trgovski POMOČNIK

mlad, vojaštine prost, dober detalist, išče službe v trgovini mešanega blaga ali specerije. Nastop takoj. Naslov v upravi lista pod št. 497.

Vajenca

sprejme trg. vrtnar ANT. BAJEC, LJUBLJANA.

ABSOLVENTINJA

trgov. šole, išče mesta, gre tudi 1 ali 2 meseca brezplačno. — Ponudbe na upravljalni list pod »MARJIVA«.

NAJBOLJŠA

REKLAMA

so oglaš v »Slovincu«.

Uradnika

korespondenta za slovenski, srbohrvati, angleški in nemški jezik IŠČE za takojšen nastop večje rudniško podjetje. Popolno obvladanje angleščine v govoru in pisavi glavni pogoj. — Ponudbe na The Central European Mines, Ltd. Mežica. 489

Vajenec

se sprejme za vrtnarsko obrt pri FRANU SUŠNJKU, trgov. vrtnar — Kranj.

JE SKORO ZASTONJ:

Pianino, prav dobro ohranjen; kopirna preša, nova, poceni; kotel za zrak, s pumpono za pretakanje pive; aparat za cevni za vodni pritisk za točenje piva. Hoteli in gostilne! Stedilnik, prav dober, emailiran, s cevmi, zelo ceno. Naslov v upravi lista »Slovincu« pod št. 496.

Strojniki

za parni obrat, kateri se obenem razume na elektr. tok in je izkušen ključavničar, trezen in zanesljiv samost. delavec, se sprejme v dobro stalno službo; plača meseč. 8000—10.000 K. Nastop službe mes. februarja ali marca t. l. Ponudbe s prepisi pričeval na upravo »Slovincu« pod »STROJNIKI« št. 411.

Razpis.

Razpisuje se mesto občine ZDRAVNICA

za občno TRBOVLJE s 1. aprilom 1925. — Prosilci morajo biti Slovenci. Mesto je stalno, privatne prakse je obilo. Fiksna mesečna plača znaša 2300 Din. Ponudbe je nasloviti na go-rentstvo Trbovlje. — Prošnje je vložiti do dne 28. februarja 1925. — Zupanstvo občine Trbovlje, 20. jan. 1925. Gerenti: Kokalj L. r.

Zahvala.

Povodom smrti vzorne soproge, srčno-ljubljene mamice, preljube sestre in blage svakinje, gospe

Zoli e Smilčeve, roj. Pod rajškove

izrekamo prisrčno zahvalo primariju gospodu dr. Ivanu Jenku za požrtvovalno skrb, s katero je lajšal pokojnici dolgo, težko trpljenje. Zahvaljujemo se franciskanu častit. patru Angeliku za njegove obiske in za versko tolažbo, ki je težko prizkušeni mučenici vidno pomagala prenašati neizmerne bolečine. Toplo se zahvaljujemo tudi vsem prijateljem in znanecem, ki so spremlili blago pokojnico na njeni zadnji poti, vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in vsem, ki so nam izrekli svoje sožalje, ustno ali pismeno.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1925.

Globoko žalujoče rodbine

SMOLICEVA, PODKRAJSKOVA in ALEKSANDROVICEVA.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovan'a vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjemi in krediti vsak vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 505, 506

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Prvi del.

Prvo poglavje.

Tiha je bila noč v Tivoliju. Ob bari, ki se je razprostirala ob eni strani velike iz hlovov zgrajene sobe, je slonelo pol tucata mož; dva od njih sta se razgovarjala o vrednosti smrekovega čaja in limoninega soka zoper kurdej (skorbut). Prerekala sta se nekam klaverno in s presledki čemernege molka. Ostali možaki so se komaj zmenili zanj. Ob nasprotni strani so v eni vrsti stale mize za hazardne igre. Miza za krap je bila zapuščena. Pri mizi za faraona (laro) je igral en sam. Kroglja pri ruleti se ni vrtila enakomerno in vodja igre je stal ob bobneči rudeče razbeljeni peči in se pogovarjal z mlado črnooko žensko, zalega obraza in stasu, ki je bila poznana od Juneau-a do Fort Yukona po imenu Devica. Trije so sedeli pri pokerju, a so igrali z majhnimi vložki in brez vneme pa brez gledalcev in komarjev. V plesalni sobi, ki se je vanjo prišlo od zadnjega konca, je zaspano plesala trojica parov ob zvokih enih gosli in enega piana.

Circle City ni bilo zapuščeno, tudi z denarjem ni šla trda. V mesto so se vrnili rudarji od Moosehide Creeka in iz drugih zlatih najdišč na zapadu, poletno izpiranje je bilo dobro in mošnje možakov so bile tožke, polne zlatega prahu in nugetov. Klondika tedaj še niso odkrili in zlatoiskalci ob reki Yukon še niso zaznali možnosti globokega kopanja in žganja z drvmi. Po zimi se ni delalo in v dolgi arktični noči so prezimovali po velikih kampih (taboriših) kakor Circle City. Čas jim je bil dolg, mošnje so imeli dobro napolnjene in edino družabno razvedrilo, ki ga je bilo dobiti, so bili saloni (krčme). In vendar je bil Tivoli takorekoč prazen in Devica

je ob peči zevala z nezakritimi usti ter rekla Charlesu Batesu:

»Ako se kmalu kaj ne zgodi, grem spat. Kaj pa je pravzaprav z našim kampom? Je vse mrtvo?«

Batesu se ni dalo niti odgovoriti, ampak si je slabe volje dalje zvijal cigareto. Dan Mac Donald, pijonir kot salonor in hazardni igralec ob gorenjem Yukonu, imetelj in lastnik Tivolija in vseh njegovih iger, je siromašno hodil po velikem zapuščenem prostoru in se slednjič pridružil dvojici pri peči.

»Jeli kdo umrl?« ga je vprašala Devica.

»Videti je tako,« se je oglašil odgovor.

»Potem je moral umreti cel kamp,« je rekla kakor zaključno in iznova zazevala.

Mac Donald se je zarežal in prikimal pa odprl usta, da bi izpregovoril, ko so se odprla vrata in se v luči prikazala moška postava. Oblak ivja, ki ga je toplota v sobi izpremenila v paro, je frčal okrog njega doli do kolen se izlival po tleh, postajal vedno redkejši ter gineval kakih deset korakov od peči. Novodošlec je snel povezano metlo z žeblja nad vrati ter si ometal sneg z mokasinov in visokih nemških nogavic. Videti bi bil velik možak, da ni pristopil od bare orjaški francoski Kanadec ter mu stisnil roko.

»Helo, Daylight!« se je glasil njegov pozdrav.

»Za Boga, dobra si tolažba za bolne oči!«

»Helo, Louis, kdaj pa je vas druge veter spihal noter?« je odvrnil novodošlec. »Stopi sem in vzemi pijačo pa nam povej vse o Bone Creek-u. Ej, fant, še enkrat stres roko. Kje pa je tisti tvoj drug? Iščem ga.«

Od bare se je odločil drugi orjaški možak, da mu stisne roko. Olaf Henderson in French Louis, druga na Bone Creeku, sta bila največja možaka v celi deželi, pa akoprav sta bila samo pol glave večja od novodošleca, je bil poslednji cel pritlikavec med njima.

»Helo, Olaf, moj fante si, veš to,« je dejal oni

z imenom Daylight. Jutri je moj rojstni dan in jaz vas hočem vse prevrniti na hrbet — veste? In tebe tudi, Louis. Na svoj rojstni dan lahko zvrnem vas druge vse na hrbet — veste? Le sem pa pij, Olaf, in vam drugim povem vse.«

Prihod novodošleca je po vsej priliki razlil poplavo toplote po celi hiši. »Burning Daylight je!« je viknila Devica, ki ga je prva spoznala, ko je stopil do luči. Napete poteze Charleya Batesa so se razvedrile, Mac Donald pa je stopil bliže in se pridružil trojici pri bari. S prihodom Burning Daylighta je cela hiša iznenada postala vedrejša in vselejša. Natakariji za baro so se marljivo sukali. Glasovi so postali glasnejši. Tupatam se je kdo zasmeljal. In ko je goslač pokukal v sprednjo sobo ter dejal pianistu: »Burning Daylight je!«, se je valčkov tempo občutno pospešil in plesalci so se pričeli sukati, kakor da bi resnično uživali. Ze iz prejšnjih časov so vedeli, da ni nič zaspalo, kedar je bil Burning Daylight v bližini.

Obrnil se je od bare in videl žensko pri peči ter hrepeneči pogled.

»Helo, Devica, stara deklinac! je zaklical. »Helo, Charley! Kaj pa je z vami drugimi vsemi? Čemu delate take obraze, ko veljajo rakve samo tri unce? Le sem, vi drugi vsi, in pijte. Le sem, vi nepokopani mrtvaki, pa povejte strup, ki bi ga vsak rad. Le sem, vsak in vsi. Moja noč je to in jaz jo bom držal. Jutri jih imam trideset in potem sem starec. Zadnji dihilaj mladosti danes. Ali ste vi drugi vsi z menojo? Le vkup potem. Le vkup!«

»Počakaj malo, Davis,« je zaklical delivcu pri faraonu, ki je potisnil stol od mize. »Malo te hočem pognati, da vidimo, ali pijete vi drugi vsi z menojo ali pijemo mi drugi vsi s teboj.«

Iz jopičevega žepa je potegnil težko vrečico zlatega prahu ter jo položil na visoko karto.

»Petdeset!« je rekel.

(Dalje sledi.)

Vsak bodi agitator za svoj časopis!

Inserati v »Slovenku« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

Pravilo, da kupi dobro la-b go najceneje pri

A. Sinkovec nasl.
K. Soss

Ljubljana, Mestni trg št. 19

Velika zaloga perila, pleenin, svile, nakita, rokavic, nogavic za dame in gospode.

Prodaja z 10-20% popustom

Išče se OSKRBNIK

za posestvo na Dolenjskem. Prednost imajo penzionisti, ki se razumejo na sadovnjak in vinograd. Ponudbe na »Dolenc, Hudovernik in Javornik«, Ljubljana. 458

Lepo meblirana SOBA
se ODDA 2 gospodičinama pri mirni stranki. - Rimska cesta 2, I. nadst., desno.

Prodaja se:

zelo ceno delavna MIZA, 2 PRIMOZA (Schraubstock), vrtilni STROJ (Bohrmaschine) in decimalna TEHTNICA za 15 kg. - Poizve se Florjanska ulica št. 11, pritličje.

Lovska puška

se kupi. - Ponudbe pod šifro »L. D. 100« na upravo »Slovenca«. 493

ČAJNA ROČKA
»popolna«

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Od Minist. za trgovino in obrt konces.

krojna šola, Zidovska 5, Ljubljana
prične

4. februarja spomladni tečaj
za moške in damske obleke.

Poučevalo se bode podnevi in zvečer poleg vsakega splošnega krojenja tudi že prve spomladne modele. Kroj je preizkušen, lahko razumljiv, da se ga lahko tudi doma za svojo uporabo tekom tečaja prične! Učencem se preskrbi znižana vožnja na železnici. - Vpisovanje od 26. t. m. 8 - 12 in 14 - 16, za zunanje tudi pismenim putem. - Razpošiljanje najmodernejših krojev za gospode in dame! Tečaji so 14 dnevni in 6 tedenski.

ISČE SE V NAJEM

lokal za tovarniško podjetje

200 — 300 m² površine, širina najmanj 8 m. — Kraji ob železnici z električno razsvetljavo in pogonom imajo prednost. — Ponudbe na:

»REALIA«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 21.

Iščem družabnika

z 250.000 do 300.000 Din za prevzem dobro ideočega in dobičkanosnega podjetja v Sloveniji. Varnost vknjižbe na posestiva. — Natančnejša pojasnila daje od 3. do 4. ure popoldne

»REALIA«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 21.

Cvetličarna ANTON BAJEC

LJUBLJANA — POD TRANČO 2

oskrbi vsak dan sveže CVETJE, ŠOPKE in VENCE. TRAKOVE z napisi itd. točno in po zmernih cenah.

št. 134—25.

510

Razpisan je

natečaj za idejne načrte uradnega poslojja pošt. čekovnega zavoda v Ljubljani (osnutki v merilu 1:200)

na dan 18. marca 1925

za strokovnjake, ki so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Tri nagrade: 25.000 Din, 20.000 Din, 15.000 Din.

Pripomočki in natečajni pogoji so interesentom na razpolago pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani za znesek 50.— Din.

POŠT. ČEKOVNI ZAVOD V LJUBLJANI, 26. jan. 1925.

K. mag. št. 29301—24.

509

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje javen natečaj za pridobitev osnutkov prodajalne Mestne elektrarne v hiši Mestni trg št. 2.

Določeni sta dve nagradi po Din 1000.— (en tisoč Din) in Din 700.— (sedem sto Din).

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem stavbnem uradu.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,
dne 26. januarja 1925.

Redka priložnost

katero lahko izrabí vsak, kdor rabi različno manufakturno blago in sicer: fine kamgarne, različno suknjo od Din 44.— naprej, različno plavo in belo kotenino, šifone od Din 14.— naprej, vse prvostano blago tu in zunaj zemskih tovarn. Pridite in preprčajte se!

Blago najboljšee kakovosti, cene neverjetno nizke le pri

Ivan Kos

Ljubljana Šiška Gorenjsko
Sv. Petra c. 23. Celovška cesta 2. Srednja vas 2.

Opozorjam izdelovalce oblek in krojače na ostanke suknja po polovičnih cenah!

OGLAS dijaškim roditeljem, zasebnim in rednim dijakom srednjih šol.

Profesorji zasebne gimnazije »HAJDUKOVIČ« so izvršili minuli tečaj z odličnim uspehom in začeli z vpisovanjem novih učencev-ovčenk za pripravo iz vseh predmetov za one razrede.

Angažovani so samo strokovni in najbolj sposobni profesorji in je vsled tega uspeh vsakomur zjamčen. V tej šoli, ki se začne z novim tečajem 9. februarja, vpisovanje gojencev pa traja do 1. marca, obstoje naslednji oddelki:

1. Za privatne učence le, ki nameravajo privatnim potom završiti en ali več razredov in s tem nadomestiti izgubljena leta.

2. Zasebni učenci, ki so v državni ali kakih drugi službi ter jim zbog nezadostnih šolskih studij ni zagotovljena eksistenca, morejo kot privatni učenci v enem tečaju (4—5 mesecev) dovršiti nekaj gimnaz. razredov.

3. Za privatne učence, ki so iz kakšnega razloga ostali brez šole, pa jim je potrebna.

4. Redni učenci, ki so zbog slabih ocen ali kakih drugih razlogov izgubili kako šolsko leto, morejo na tej šoli v kratkem času vse nadomestiti.

5. Redni učenci, ki slabo napredujejo in so v nevarnosti, da izgube kako šolsko leto, morejo na tej šoli v kratkem času vse nadomestiti.

6. Redni učenci iz drugih strokov. šol morejo preko te šole preiti v gimnazijo in isto dovršiti.

7. Vsi učenci, rokočelci, uradniki in ostali, ki iz kakšnega razloga žele imeti gimnazijo, jo morejo preko te šole završiti v kratki dobi.

Vsi učenci-ke te šole polože koncem tečaja izpit pred komisijo državnih profesorjev, izpričevalo o dovršenem razredu pa dobe iz državne gimnazije, ki ima enako vrednost, kot bi bil učenec reden gojenec državne gimnazije.

Predavanja so dnevna in večerna. (Večerni tečaj je za one, ki so čez dan zaposleni.)

Za stanovanje in hrano učencev (učenek) notranjih poskrbi šolska uprava.

Podrobna pojasnila daje in vpis izvrši vsak dan

D. POPOVIČ,

Mutapova ulica št. 34 (Čabara) — BEOGRAD.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Uprava Herrad Auerspergovega veleposestva »Turjak« v Namršelju, pošta Studenec - Ig pri Ljubljani objavlja žalostno vest, da je njen ljubljani gospodar, gospod

Herrad grof Auersperg

veleposestnik na Turjaku, major v pokoju itd.

v soboto, dne 24. januarja 1925, ob ¾ 7. uri zvečer na svojem gradu na Turjaku umrl.

Pokojnikovo truplo položimo v torek, dne 27. januarja ob 10. uri dopoldne v rodbinsko grobnico na turjaškem pokopališču k večnemu počitku.

Namršelj, dne 25. januarja 1925.

MARIJA grofica AUERSPERG, roj. pl. ADAMOVICH de ČEPIN, javlja v lastnem in v imenu svojih otrok Herrarda, Antonije, Karoline, Engelerte, Franca, Marije Terezije, Karla Adolfa in vseh drugih sorodnikov pretužno vest o smrti svojega iskrenoljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, visokorodnega gospoda

Herrarda grofa Auersperga

graščaka na Turjaku, majorja v p., itd.

ki je v soboto, dne 24. t. m. ob tri četrti na sedem zvečer po dolgi, mukepolni, s krščansko vdanostjo in potrpežljivostjo prenašani bolezni, okrepljen s sv. zakramenti za umirajoče, v 50. letu svoje starosti, blago v Gospodu zaspal.

Truplo rajkega se bo v torek, dne 27. t. m. ob 10 dopoldne v grajski in župni cerkvi na Turjaku slovesno blagoslovilo, nato pa se bo preneslo k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v sredo, dne 28. t. m. v grajski in župni cerkvi na Turjaku, kakor tudi v vseh patronskih cerkvah.

Na Turjaku, dne 24. januarja 1925.

TONČKA vdova BAJT roj. VRTAČNIK, naznanja v imenu sestre, bratov in ostalih rodbin, da je naš nadvseljubljeni dobri oče, stari oče, tast in stric, gospod

Josip Vrtačnik

veleposestnik, dolgoletni župan občine Dole pri Litiji, član Kmet. družbe itd.

dne 25. t. m., previden s tolažili sv. vere, v visoki starosti 81 let, mirno za večno zaspal.

Pogreb predragega se vrši v torek, dne 27. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Šelēburgova ulica št. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijnega Oznanjenja in v Dolah pri Litiji.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1925.

Zalujoče rodbine:

Vrtačnik - Bajt, Filipek, Perko - Pavil

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.